

GEZAMENLIJK BELEIDSPLAN

VAN DE HERVORMDE GEMEENTEN VAN

BRUCHEM

EN

KERKWIJK-DELWIJNEN-NEDERHEMERT

voor de periode 2015 – 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Identiteit van de gemeenten	4
1.2	Doel en opzet van het beleidsplan	4
1.3	De onderlinge verhouding van de twee gemeenten.....	5
1.4	Ontwikkelingen en uitdagingen	6
2	Lerende activiteiten	8
2.1	Eredienst	8
2.2	Catechese.....	11
2.3	Vorming en toerusting	12
3	Pastoraat en opzicht	15
3.1	Pastoraat	15
3.2	Psycho-pastorale Begeleiding	16
3.3	Opzicht	16
4	Diaconale activiteiten	19
4.1	Diaconie	19
4.2	Commissie Samen Delen.....	22
5	Apostolaire activiteiten	24
5.1	Zendingscommissie.....	24
5.2	Evangelisatie.....	24
6	Kerkrentmeesterlijke aangelegenheden	27
6.1	Ledenbestand en financiën	27
6.2	De organisatie van het beheer	30
6.3	Gebouwen en grond	31
7	Kerkenraden en gemeente(n)	33

Bijlagen:

1. Preambule bij Plaatselijke Regeling van de Hervormde Gemeenten te Bruchem en Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert
2. Meerjarenbegroting Diaconie Hervormde Gemeente Bruchem
3. Meerjarenbegroting Diaconie Hervormde Gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert
4. Meerjarenbegroting College van Kerkrentmeesters Hervormde Gemeente Bruchem
5. Meerjarenbegroting College van Kerkrentmeesters Hervormde Gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

Dit beleidsplan is vastgesteld in de vergadering van de gezamenlijke vergadering van de kerkenraden op 6 januari 2015

1 Inleiding

1.1 Identiteit van de gemeenten

De gemeenten zijn in de eerste plaats een gemeente des Heeren, die haar bestaan dankt aan de verkiezende liefde van de Vader en Zijn vergaderend werk. De gemeenten zijn daarom meer dan een organisatie waarin mensen samenkomen en samenwerken.

De gemeenten zijn een levend lichaam, waarvan Christus het hoofd is, waarin leren, vieren, bidden en diaconaal bezig zijn, centraal staan.

Het gaat om het werk van Christus, Die de gemeenten uit de wereld geroepen heeft.

Gemeenteleden zijn geroepen trouw te zijn onder de bediening van het Woord, te volharden in het geloof en vrucht te dragen, elkaar vast te houden en dienstbaar te zijn, zowel binnen de gemeenten als naar buiten toe.

In het midden van de gemeenten werkt de Heilige Geest met name in de verkondiging. In het hart van de gemeenten staat een Schriftuurlijke en appellerende Woordverkondiging in de zondagse erediensten en op de christelijke gedenkdagen. Daarbij geldt de Bijbel als het onfeilbare Woord van God, gezaghebbend voor leer en leven. In de sacramenten van de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal, belijden en ervaren de gemeenten de verbondstrouw van God en de gemeenschap met Christus en met elkaar.

De gemeenten belijden het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof zoals beschreven is in de drie algemene belijdenisgeschriften van de kerk:

- de Apostolische Geloofsbelijdenis
- de Geloofsbelijdenis van Nicea
- de Geloofsbelijdenis van Athanasius

De gemeenten willen staan in de traditie van de gereformeerde Reformatie en trouw zijn aan de belijdenis van het voorgeslacht. Zij achten zich dan ook gebonden aan de drie bijzondere belijdenisgeschriften van de kerk - de Drie Formulieren van Enigheid - namelijk de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels. De grondslag en enige concretisering daarvan zijn verwoord in de preambule van de Plaatselijke Regeling die als bijlage in dit beleidsplan is opgenomen en daar deel van uitmaakt.

1.2 Doel en opzet van het beleidsplan

Het doel van het beleidsplan is om dienstbaar te zijn aan het goed functioneren van de gemeenten als lichaam van Christus. Tegen deze achtergrond zal het beleidsplan voor de verschillende activiteiten in de gemeenten aangeven:

- a) waar we als gemeenten staan en wat we doen (situatieschets)
- b) wat de beleidsvoornemens zijn
- c) hoe we dat doel willen of kunnen bereiken.

We doen dit in het besef dat wij dit niet zelf kunnen maar dat we afhankelijk zijn van het Hoofd, dat is Christus Jezus.

Leeswijzer

Vanaf hoofdstuk 2 zal voor elk onderdeel van het 'gemeente-zijn' bovenstaande indeling zoveel mogelijk worden aangehouden. Vooraf besteden we aandacht aan de onderlinge verhouding van de twee gemeenten (par. 1.3) en aan enkele ontwikkelingen en uitdagingen waar de gemeenten mee te maken hebben (par. 1.4). De hoofdstukken 2 en 3 zijn vooral gericht op het interne functioneren van de gemeenten (respectievelijk lerende en pastorale activiteiten) en de hoofdstukken 4 en 5 gaan over respectievelijk de diaconale en apostolaire activiteiten. Hoofdstuk 6 gaat over kerkrentmeesterlijke- en organisatorische aangelegenheden. In hoofdstuk 7 komen enkele aspecten van het functioneren van de kerkenraden en het gemeente zijn aan de orde.

1.3 De onderlinge verhouding van de twee gemeenten

Er zijn twee zelfstandige gemeenten, namelijk de Hervormde Gemeente Bruchem en de Hervormde Gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert. Van oorsprong is er een sterke verwevenheid van beide gemeenten. Logisch gevolg hiervan is dat het beleidsplan geldt voor de beide gemeenten.

Vanaf 1 april 2013 is het deel van de gemeenteleden van de Hervormde Gemeente van Nederhemert dat is achterbleven in de PKN gemeente, na het ontstaan van de Hersteld Hervormde Gemeente van Nederhemert, toegevoegd aan de Hervormde Gemeente van Kerkwijk-Delwijnen. Hierdoor is de combinatiegemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert ontstaan.

Op grond van het feit dat er vanaf de Reformatie al een combinatie van de twee gemeenten Bruchem en Kerkwijk-Delwijnen is, zijn de kerkenraden van mening dat er een gezamenlijk beleidsplan voor de twee gemeenten ook in de komende periode gehandhaafd kan worden. Als er tussen de afzonderlijke gemeenten nuanceverschillen zijn, kan dat spanning oproepen. Door bespreking zullen er mogelijkheden gezocht worden om samen verder te gaan. Dit behoeft niet persé te betekenen dat in beide gemeenten op dezelfde manier gehandeld wordt. Wel zal geluisterd worden naar en zoveel mogelijk rekening gehouden worden met elkaars argumenten. Eventuele verschillen worden in de gezamenlijke kerkenradenvergadering besproken en er wordt in gezamenlijkheid een besluit genomen.

De volgende overwegingen zijn aanleiding om te komen tot een gezamenlijk beleidsplan:

- vanaf de Reformatie zijn de beide gemeenten nauw met elkaar verbonden, wat altijd tot uiting kwam in een gezamenlijke predikant (-plaats);
- het is een goede zaak om juist in deze individualistische tijd deze eenheid te bewaren; het is een voorbeeld van elkaar vasthouden in een omgeving waarin uiteen gaan – helaas ook op het kerkelijk erf - op grond van eigen voorkeuren en accenten aan de orde van de dag is;
- de twee gemeenten vullen elkaar aan, kunnen van elkaar leren, elkaar corrigeren en zodoende het juiste evenwicht behouden. De gemeente van Bruchem is er gemiddeld genomen eerder op gericht om in te spelen op nieuwere ontwikkelingen dan die van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert, die een iets behoudender karakter heeft;
- hoewel er tegenwoordig een beperkt aantal gemeenschappelijke kerkdiensten is, horen de beide gemeenten voor een groot deel dezelfde preken omdat de twee predikanten die aan de gemeenten verbonden zijn afwisselend in beide gemeenten voorgaan. Daarnaast zijn er een gemeenschappelijke belijdeniscatechisatie en bezinningsbijeenkomsten voor het Heilig

Avondmaal. Verder wordt het kerkradiosysteem door beide gemeenten samen geëxploiteerd en wordt elke twee jaar een gemeenschappelijke gemeentegids uitgegeven. Ook wordt een deel van het jeugd- en jongerenwerk binnen de gemeente gezamenlijk gedaan;

- de huidige vorm van intensieve samenwerking heeft veel praktische voordelen; zo kunnen de twee predikanten de taken verdelen en elkaar waar nodig vervangen. Dat geldt tot op zekere hoogte ook voor andere ambtsdragers en bestuurders;
- verschillende onderdelen van het jeugd- en kringwerk hebben door de samenwerking voldoende omvang doordat ze leden uit beide gemeenten hebben;
- een vergroting van de afstand tussen de twee gemeenten kan leiden tot grotere verschillen, bijvoorbeeld in liturgie en prediking en mogelijk tot een profilering ten opzichte van elkaar;
- in de commissie Samen Delen werken gemeenteleden van beide gemeenten samen bij het doen van voorstellen voor projecten en werken zij gezamenlijk de projecten uit.

Op grond van bovenstaande overwegingen zijn de kerkenraden van mening dat het afzwakken of zelfs verbreken van de samenwerking tussen de twee gemeenten ongewenst is. In de plaatselijke regeling per gemeente wordt de onderlinge verhouding verder uitgewerkt. Verder zijn in hoofdstuk 7 nadere afspraken vastgelegd over de verhouding tussen beide gemeenten en de besluitvorming tijdens de gezamenlijke kerkenradenvergadering. Ook de positie van Pastoralia ten opzichte van de beide colleges van kerkrentmeesters is vastgelegd in het beleidsplan (hoofdstuk 6.3) en in de plaatselijke regelingen.

1.4 Ontwikkelingen en uitdagingen

In elke gemeente worden iedere zondag twee erediensten gehouden, zijn er veel goed draaiende kringen en verenigingen, is er gezamenlijk jeugd- en jongerenwerk en een grote betrokkenheid van vrijwilligers. Mede daardoor is de materiële situatie (financiën en gebouwen) redelijk op orde. Toch zijn er ook ontwikkelingen die de nodige aandacht vragen.

Soms vertrekken, om verschillende redenen, gemeenteleden naar Hervormde Gemeenten in de omgeving, die een iets andere ligging hebben dan onze gemeenten of naar evangelische gemeenten in de omgeving. De kerkenraden proberen in alle gevallen waarin een mogelijk vertrek uit onze gemeenten aan de orde is, daarover (tijdig) in gesprek te komen met de betreffende gemeenteleden.

Een reden tot zorg is een toenemend zoeken door gemeenteleden naar andere kerkdiensten en bijeenkomsten. Een belangrijk aspect is hierbij is de diversiteit aan aanbod vanuit allerlei kringen, waarin ook andere inzichten zijn over de doop en de liturgie. Daarnaast is er de zorg dat de wereldgelijkvormigheid de gemeenteleden steeds verder beïnvloedt. Ook is er sprake van een toenemende vergrijzing.

Geconstateerd is dat er meerdere groepen in de gemeenten zijn die wel binnen de eigen groep met elkaar communiceren, maar minder daar buiten het geloofsgesprek aangaan.

Beleidsvoornemens

Het beleidsvoornemen is om aandacht te geven aan deze ontwikkelingen door mogelijkheden te zoeken om met elkaar het geloofsgesprek aan te gaan en op deze wijze elkaar ook beter te leren begrijpen zodat we als levende gemeenten van Christus elkaar mogen bemoedigen, maar ook vermanen. In deze gesprekken zal er ook aandacht zijn voor het hernoemen en

ontdekken van wat de gereformeerde Reformatie betekent voor het geestelijke en praktische leven van de gemeenten. Het doel hiervan is het groeien in verbondenheid.

Ook is een appèl noodzakelijk om trouw op te komen onder de Woordverkondiging. Er is opgemerkt dat er ook meer behoefte is aan kortlopende gerichte bijeenkomsten/avonden voor bepaalde doelgroepen in de gemeenten.

Daarnaast zal er in samenhang met het geloofsgesprek ook aandacht zijn voor:

- het zingen in de samenkomsten van de gemeenten
- de liturgie in de erediensten
- het gemeentelieven en het gemeente-zijn
- de aandacht voor de jongeren
- de levensstijl
- (de kennis van) het gereformeerd karakter van de gemeenten.

De kerkenraden zijn er zich van bewust dat gemeenteleden de samenwerking tussen de beide gemeenten minder ervaren en ook de noodzaak van samen optrekken niet altijd zien. De kerkenraden zullen in de komende periode meer aandacht besteden aan het samen gemeente zijn in de communicatie naar beide gemeenten.

2 Lerende activiteiten

2.1 Eredienst

Situatie en geschiedenis

Het eerste en belangrijkste onderdeel van het gemeente-zijn is de eredienst.

Het onderwerp van de prediking in de morgendiensten sluit aan bij de loop van het kerkelijk jaar. Het streven is om de avonddiensten meer het karakter van een leerdienst te geven. Als leidraad voor de voorgangers geldt dat de prediking aansluit bij het reformatorisch gedachtengoed waarbij in de verkondiging de Drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, met het verzoeningswerk van Christus centraal staat.

Deze verkondiging wordt gekenmerkt door de volgende aspecten:

- Schriftuurlijk en bevindelijk – De Schrift staat centraal en wordt doorleefd in het hart.
- Appellerend – Er wordt opgeroepen tot geloof en bekering.
- De verkondiging is begrijpelijk en er wordt eigentijdse taal gebruikt.

Het doel van de eredienst is de verkondiging van het Woord om mensen tot geloof te brengen, het geloof te versterken en gemeenteleden toe te rusten.

Algemeen uitgangspunt bij de erediensten is de identiteit en de ligging van de gemeenten te bewaren in de lijn waarin de achterliggende decennia de prediking mocht plaatsvinden en tegelijk om een zo breed mogelijk deel van de gemeenten daarbij vast te houden.

Tijdens de erediensten wordt gebruik gemaakt van de Herziene Statenvertaling.

Bij o.a. de bediening van de sacramenten wordt gebruik gemaakt van de hertaalde klassieke formulieren.

De orde van onze erediensten is gegroeid in de traditie van de Dordtse Kerkorde, waarin de prediking centraal staat. De andere onderdelen van de orde van dienst, zoals het zingen, de schriftlezing en het doen van voorbede, zijn daarmee in nauwe samenhang.

In Bruchem worden de kerkgangers welkom geheten door gemeenteleden, die zo nodig ook bezoekers die niet bekend zijn met de gang van zaken in onze diensten, wegwijs maken.

Zingen tijdens de erediensten

- Voorafgaande aan de ochtendiensten van 1^e Kerstdag, 1^e en 2^e Paasdag Hemelvaartsdag en 1^e en 2^e Pinksterdag en in de avonddienst op Goede Vrijdag, zal een passend openingslied gezongen worden aan de hand van een door de kerkenraden vastgestelde lijst uit de bundels “Op Toonhoogte” en “Uit aller mond”.
- Op 1^e Kerstdag wordt aan het einde van de dienst na de zegen het “Ere zij God” gezongen.
- Op 1^e Paasdag zal na de dienst “U zij de Glorie” gezongen worden.
- Op of na Koningsdag zullen 2 coupletten van het Wilhelmus gezongen worden.
- Het Lutherlied zal aansluitend op de dienst op of na de Hervormingsdag gezongen worden.
- In de ochtendienst op bid- en dankdag zal als voorzang het themalied dat de schoolkinderen leren, gezongen worden.

Bijzondere diensten:

- Bid- en dankdagen: op bid- en dankdagen worden in beide gemeenten 's-morgens en 's-avonds diensten gehouden. De ochtenddiensten zijn speciaal afgestemd op basisschoolkinderen. Bijna alle kinderen van de basisschool zijn dan in de kerkdienst aanwezig. De predikanten gaan in de week voorafgaand aan deze diensten in gesprek met de schoolkinderen over het thema van de dienst.
- VakantieBijbelweek: ter afsluiting van de VakantieBijbelweek zullen in de ochtenddienst herkenbare onderwerpen terugkomen die de kinderen gehoord, gezien en gedaan hebben tijdens de VakantieBijbelweek. Het themalied zal na afloop van de dienst door de kinderen worden gezongen.

De sacramenten

Heilig Avondmaal: Het Heilig Avondmaal wordt zowel in Bruchem als in Kerkwijk vier keer per jaar gevierd. Er is een mogelijkheid om op verzoek van een (langdurig) ziek of ouder gemeentelid het Heilig Avondmaal samen thuis te vieren. Praktische afspraken hierover zijn vastgelegd in een afzonderlijke notitie.

Heilige Doop: De Heilige Doop wordt bediend naar gelang er dopen zijn. Omdat de doop niet alleen een uiterlijk teken is, maar een welmenende belofte van de Heere, zal in de prediking hierop teruggekomen worden. Van belang is op te merken dat de gedoopte kinderen, kinderen van de gemeente zijn. De geloofsopvoeding is niet alleen de verantwoording van de doopouders, maar ook van heel de gemeente.

Stijl in kleding bij de bediening van de sacramenten

In de kerkdienst ontmoeten we de Heilige God. Hij komt tot ons in Woord en Geest en bewijst ons dat ook bij de viering van de sacramenten, Heilige Doop en Heilig Avondmaal. Het belang en gewicht van deze ontmoeting kan en mag niet onderschat worden. Het vraagt een eerbiedige houding om deze ontmoeting aan te gaan. Kernwoorden zijn eerbied, respect, hoop en verwachting, dankbaarheid, blijdschap. Dat mag ook naar buiten komen in de houding, presentatie en kleding, voor man en vrouw. In 1 Korinthe 11 wordt ook het punt van de hoofdbedekking voor de vrouwen in de gemeente genoemd. De kerkenraden spreken de verwachting uit dat met name rondom de bediening van de sacramenten de vrouwen met gedekt hoofd hieraan deelnemen. Als uiting van respect, eerbied en liefde naar God en onze naaste.

Tegelijk onderkennen de kerkenraden de ontwikkelingen die er zijn in kerk, maatschappij en ook in onze gemeenten. Het wordt door de kerkenraden belangrijk gevonden dat we elkaar vasthouden en respecteren, dat we ons verbonden weten in de liefde van Christus. Er kan over een aantal van de genoemde zaken, met name de hoofdbedekking van de vrouw, verschillend gedacht worden. Het is echter van groot belang dat we er niet lichtzinnig mee omgaan. Omdat het de Heere zelf is die ons uitnodigt bij het Heilig Avondmaal, is ieder hierin voor Gods aangezicht zelf verantwoordelijk. Het deelnemen aan de sacramenten zal met respect, eerbied en liefde tot God en de naaste dienen te gebeuren.

Overige bijzonderheden rond de erediensten

- Bij de jaarlijkse herdenking van overledenen en bij andere bijzondere diensten zoals bij de afsluiting van de VakantieBijbelweek en de belijdenisdienst zal ook een gedrukte orde van dienst worden gemaakt.
- Bij de diensten waarin de sacramenten bediend worden is er ook een 'kerkboekje' voor de jonge kinderen beschikbaar.
- Ook bij de kerkelijke feestdagen (1^e kerstdag, 1^e paasdag en 1^e pinksterdag) kan er voor de kinderen een kerkboekje worden samengesteld.
- De belijdenisdienst is een gezamenlijke dienst van beide gemeenten. Deze wordt vanwege de ruimte in Bruchem gehouden.
- Huwelijksdienst: deze dienst heeft een bijzonder karakter maar is in de eerste plaats een 'gewone' eredienst van de gemeente. De kerkenraden zullen het bijwonen van de dienst, in de gemeente stimuleren. Om onduidelijkheden en vragen over de inrichting van de huwelijksdienst te voorkomen is een aantal praktische afspraken vastgelegd in een brief aan het bruidspaar. Deze brief zal aan aanstaande bruidsparen, die hun huwelijk in onze gemeenten willen laten inzegenen, gegeven worden door de predikant die de huwelijksdienst gaat leiden.
- Rouwdienst: soms krijgt de predikant het verzoek om een rouwdienst te leiden als voorbereiding voor een crematie of op een andere wijze daarbij een rol te vervullen. Op grond van principiële bezwaren tegen crematie enerzijds en pastorale zorg anderzijds, is de daarbij gevolgde lijn dat de predikant of een ander lid van de kerkenraad niet uit hoofde van zijn ambt bij de crematieplechtigheid of in het crematorium aanwezig zal zijn. Wel bestaat de bereidheid om voorafgaande aan de crematie in één van de kerkelijke verenigingsgebouwen of in het huis van de overledene een rouwplechtigheid te leiden. Dit is ook in de regels voor het gebruik van de verenigingsgebouwen opgenomen. Met betrekking tot de invulling van rouwdiensten worden door de betrokken familie soms verzoeken gedaan die afwijken van hetgeen in onze gemeenten gebruikelijk is. Wanneer het gaat om een ambtelijke dienst gelden vergelijkbare regels als voor huwelijksdiensten. Wanneer het, zoals meestal het geval is, niet gaat om ambtelijke diensten, kan hier enige soepelheid worden betracht. Wel moeten de onderdelen die door de familie worden voorgesteld, passen bij de ernst van de situatie, het karakter van de rouwdienst en de inhoud van de Woordverkondiging. Omdat in zulke gevallen altijd snel een besluit moet worden genomen, wordt dit door de kerkenraden gedelegeerd aan het moderamen.
- Gezinsdienst: het voornemen is om vanaf 2014 in samenwerking met de plaatselijke basisscholen één keer per jaar een gezinsdienst te houden. Deze zal qua invulling grotendeels vergelijkbaar zijn met de invulling van de ochtenddiensten op bid- en dankdag.
- Op Israëlzondag, maar ook op andere momenten, bezint de gemeente zich op de beloften van God voor het uitverkoren volk van Israël en op de verhouding van de kerk/gemeente met het volk van Israël. De bezinning resulteert in het doen van voorbede en het collecteren voor specifieke doelen.

Beleidsvoornemens

- In de looptijd van het beleidsplan zal verder worden nagedacht en een besluit genomen worden over het al dan niet ritmisch zingen binnen de erediensten.
- De invulling van de leerdiensten zal extra aandacht krijgen.
- Er zal aandacht gegeven worden aan het onderwijs over de Heilige Doop.

Binnen de kerkenraden en de gemeenten zal bezinning en toerusting plaatsvinden op de ontwikkelingen in de samenleving met betrekking tot homofilie en samen wonen.

2.1.1 Uitzending van kerkdiensten en bijeenkomsten

Situatie en geschiedenis

De kerkdiensten, maar ook andere bijeenkomsten van de gemeenten, zoals de contactmiddagen en gemeente-avonden, zijn via de kerkradio te beluisteren. De kerkdiensten zijn bovendien, achteraf, ook te beluisteren via de website van de beide gemeenten. Tot eind 2013 werden de diensten regelmatig uitgezonden door de regionale omroep, radio Dijkland, die inmiddels is gestopt. Deze omroep zond iedere week ook “het muzikaal uurtje” uit, dat werd verzorgd door enkele leden van onze gemeenten.

Tot 2006 werden de kerkdiensten uitgezonden via de telefoonlijnen van KPN. Omdat de kosten daarvan sterk omhoog gingen, zijn destijds verschillende alternatieven onderzocht. Uiteindelijk is besloten om een kerkradiosysteem aan te schaffen, dat zodanig is opgezet dat de uitzendingen vanuit beide kerk- en verenigingsgebouwen door alle potentiële luisteraars te ontvangen zijn. Dit systeem is in 2006 geïnstalleerd en functioneert tot tevredenheid. Een van de voordelen van het systeem is de flexibiliteit, zodat op zeer korte termijn ontvangers kunnen worden geplaatst.

De exploitatie van het systeem is in handen van de Stichting Kerktelefoon, waarin de beide diaconieën en de beide colleges van kerkrentmeesters participeren. Het systeem werd tot voor kort bekostigd door eigen bijdragen (€ 20 per kwartaal) van de luisteraars en uit de opbrengsten van giftenbusjes. De opbrengsten uit beide bronnen samen zijn hoger dan de kosten; het overschot wordt gelijkelijk verdeeld onder de vier genoemde colleges, die ook garant staan voor eventuele tekorten.

Omdat het systeem is afgeschreven, waardoor de exploitatiekosten aanzienlijk omlaag gaan, zijn de eerdergenoemde eigen bijdragen met ingang van 01-01-2014 afgeschaft. Wel worden de giftenbusjes gehandhaafd.

Omdat de uitzendingen van Radio Dijkland met ingang van 01-01-2014 zijn beëindigd, hebben de kerkenraden in principe besloten om de diensten direct (live) via Internet te gaan uitzenden (alleen audio). Het bestuur van de Stichting Kerktelefoon heeft de mogelijkheden daartoe onderzocht. Op die manier kunnen randkerkelijken worden bereikt, die voorheen regelmatig naar de uitzendingen via Radio Dijkland luisterden. Daarnaast kunnen gemeenteleden die buiten de regio verblijven, de diensten live beluisteren. Uitzenden via Internet betekent niet dat het huidige systeem vervangen zal worden.

2.2 Catechese

Situatie

Zowel in Bruchem als in Kerkwijk wordt in het winterseizoen catechisatie gegeven. In Bruchem gaat het om 4 groepen van gemiddeld 10-15 jongeren, in Kerkwijk om 3 groepen van gemiddeld 9 jongeren. Daarnaast is er op vrijdagavond een catechesegroep.

Tevens is er voor de leden van beide gemeenten een gezamenlijke belijdeniscatechese.

De catechisaties worden gegeven door de twee eigen predikanten, waarbij de belijdeniscatechisatie en de vrijdagavondcatechese (jaarlijks) afwisselend door beide predikanten wordt gegeven.

In de weken van bid- en dankdag wordt er geen catechisatie gegeven, eventueel met uitzondering van de belijdeniscatechisatie.

Doel van de catechese

Doel van de catechese is niet alleen de kennisoverdracht. In deze tijd is het contact met jongeren van groot belang. Luisteren naar en bespreken van hun vragen, mag dan ook een grote rol spelen.

Tijdens de catechese wordt met de jongeren opgetrokken en komen de thema's van geloof, gebed en gebod aan de orde.

Het verlangen is dat de jongeren die op de catechese komen, niet alleen iets weten, maar zich meegenomen weten om de Heere te dienen. Eén van de centrale punten is dat de catechisanten steeds op de God van hun doop gewezen worden opdat ze door de rijkdom van deze Heere leven en Hem volgen.

Niet alle jongeren stromen van de catechisaties door naar andere activiteiten zoals belijdeniscatechisatie. Om ook deze jongeren een plaats te bieden wordt vanaf 2013 – 2014 een vrijdagavondcatechese in de vorm van een geloofsgesprek gehouden. Deze groep komt eens per drie weken bijeen.

Beleidsvoornemens

Hoewel de catechese in onze gemeenten geen bijzondere problemen oplevert, hebben de kerkenraden zich beraden op de vraag of geen verbeteringen mogelijk zijn.

Het is van belang dat ouders ook weten wat er op de catechisatie besproken wordt.

Nagedacht wordt over de mogelijkheid hen meer bij de catechisatie te betrekken.

2.3 Vorming en toerusting

Situatie:

We mogen met dankbaarheid vaststellen dat zowel het jeugdwerk, de zondagsschool en het kringwerk in onze gemeenten in het algemeen goed lopen en dat er ook voldoende belangstelling voor is. Wel blijft het betrokken blijven bij de club of vereniging een voortdurend aandachtspunt.

In de gemeenten zijn de volgende jeugdactiviteiten:

- voor de jongste kinderen is er de kinderoppas tijdens de erediensten. Afhankelijk van het aantal kinderen wordt er soms in 2 groepen opgepast.
- de zondagsschool wordt zowel in Bruchem als in Kerkwijk gehouden. In Kerkwijk zijn 2 groepen in Bruchem 3 . Eind 2013 werd de zondagsschool in totaal door ongeveer 100 kinderen bezocht.
- clubs bestaan er voor zowel jongens als meisjes vanaf acht jaar en tot aan de volwassenheid zijn er leeftijdsspecifieke mogelijkheden om clubs of verenigingen te bezoeken. In totaal zijn er negen van deze clubs of verenigingen.

Het gemiddelde bezoek aan de diverse clubs en verenigingen was eind 2013 als volgt:

○ Jongensclub Kerkwijk groep 5 t/m 8:	7
○ Jongensclub Bruchem groep 5 en 6:	10-15
○ Jongensclub Bruchem groep 7 en 8:	10
○ Meisjesclub Kerkwijk groep 5 t/m 8:	15
○ Meisjesclub Bruchem groep 5 en 6:	20-25
○ Meisjesclub Bruchem groep 7 en 8:	10
○ Tienerclub 12 en 13 jaar:	25
○ Tienerclub 14 en 15 jaar:	10-15
○ Jeugdvereniging:	25

In totaal nemen gemiddeld 135 kinderen en jongeren deel aan de kerkelijke clubs en verenigingen. Bij een aantal clubs komen er ook jongeren zonder kerkelijke achtergrond. Op deze wijze komen zij toch in aanraking met het evangelie.

- Open Jeugd Werk (OJW) op zaterdagavond. Jongeren komen dan bijeen voor serieuze en actieve bijeenkomsten. Dit is onderverdeeld in twee leeftijdsgroepen, namelijk 14-plussers (2 x per maand) en 18-plussers (1 x per maand), met gemiddeld circa respectievelijk 35 en 15 deelnemers.

Voor volwassen gemeenteleden zijn er de volgende activiteiten:

- mannenvereniging
- vrouwenvereniging, zowel in Bruchem als in Kerkwijk
- Bijbelkring
- jongvolwassenenkring. Hier komen ook thema's inzake de opvoeding van kinderen aan de orde
- koffie-ochtenden; deze worden regelmatig belegd voor en door vrouwen uit de gemeente.
- de gebedskring (één keer per twee weken)
- contactmiddag voor ouderen (één keer per maand)
- de bezinningsbijeenkomst voor het Heilig Avondmaal. Deze wordt, afwisselend in Bruchem of in Kerkwijk gehouden in de week voor de viering van het Heilig Avondmaal.
- huisbijbelkringen worden op verschillen plaatsen in de gemeenten gehouden.
- periodiek worden gemeenteavonden rond een bepaald thema gehouden, die (mede) gericht zijn op toerusting van de gemeenteleden.
- de Christelijke Bibliotheek, die ondergebracht is in het kerkelijk centrum Eben-Haëzer te Bruchem. Voor de exploitatie van de bibliotheek is een afzonderlijke stichting opgericht, die verantwoording aflegt aan de kerkenraden. De laatste jaren heeft de bibliotheek ook boeken in de collectie die gericht zijn op opbouw van de gemeente en opvoeding.

Voor de coördinatie van het jeugdwerk is er, als orgaan van bijstand van de gezamenlijke kerkenraden, een jeugdraad. Deze raad bestaat uit enkele leden van de kerkenraden en uit leidinggevendenden. De zondagsschool heeft een afzonderlijk bestuur maar is ook vertegenwoordigd in de jeugdraad. De leden van de jeugdraad en van het bestuur van de zondagsschool worden benoemd door de gezamenlijke kerkenraden. Samenstelling, takenpakket en bevoegdheden van de jeugdraad zijn vastgelegd in een afzonderlijk reglement. De leidinggevendenden van het jeugdwerk en de zondagsschool worden eveneens benoemd door de kerkenraden, op voordracht van de jeugdraad, respectievelijk het bestuur van de zondagsschool.

De jeugdraad heeft een beleidsplan opgesteld waaruit blijkt dat er veel aandacht is voor het programma en dat het opbouwen van relaties met jongeren kan worden verbeterd. Belangrijk aandachtspunt daarbij is, dat we als gehele gemeenten zorg dragen voor onze jongeren. Vraagstuk hierbij is hoe we de jongeren betrokken houden. Door de ontwikkelingen in de maatschappij is het van belang veel aandacht te schenken aan de jongeren en ze in hun eigen leefwereld op te zoeken om afhaken te voorkomen.

Beleidsvoornemens

Er is veel aandacht voor verschillende doelgroepen binnen de gemeenten. Aan de ene kant wordt hierbij opgemerkt dat er veel activiteiten zijn waardoor versnippering kan ontstaan. Aan de andere kant zijn veel gemeenteleden niet betrokken op verenigingen of clubs. De in 2013 gehouden enquête geeft een beeld van vraag naar andere vormen. Periodiek zal

door de kerkenraden aandacht gegeven worden aan wensen die er leven binnen de gemeenten om korte, voor bepaalde doelgroepen bestemde bijeenkomsten te beleggen. Gedacht kan worden aan enkele avonden om gezinnen met opgroeiende kinderen te ondersteunen.

Het voornemen is om voor de oudste groep van de zondagschool te Bruchem de lesmethode 'On Track' te gaan gebruiken die aangeboden wordt door de HGJB om zo de betrokkenheid bij de zondagschool ook voor hen te vergroten en voor te bereiden op de catechese .

Samen met psycho-pastorale hulpverlening kan binnen de gemeenten onderzocht worden of er meer aandacht gegeven moet worden aan het jeugdpastoraat.

De jeugdraad zal het beleid, gericht op de jongeren van de gemeenten, aan de hand van het opgestelde het beleidsplan verder inhoud geven. Dit zal plaatsvinden in afstemming met de predikanten en overige leden van de kerkenraden om zo ook de aandacht voor de jeugd in het geheel van de gemeenten te vergroten.

3 Pastoraat en opzicht

3.1 Pastoraat

Onder pastoraat verstaan we de herderlijke zorg in naam van de Goede Herder. In opdracht van Hem zien we naar elkaar om met het oog op elkaars welzijn. Het is bedoeld om elkaar te helpen ons leven in voor- en tegenspoed te leven in verbondenheid met de Drie-enige God, vanuit het heil dat in Hem is.

Het pastoraat kent de volgende onderdelen, te weten:

1. crisispastoraat
2. ziekenpastoraat in ziekenhuizen en in ernstige of langdurige gevallen ook thuis
3. pastoraat aan gemeenteleden in verzorgings- of verpleeghuizen
4. ouderenpastoraat
5. pastoraat bij bijzondere gelegenheden
6. bezoek nieuw ingekomenen
7. onderling pastoraat

De onderdelen 1 t/m 3 komen in principe voor rekening van de twee predikanten, die beiden zowel aan Bruchem als aan Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert zijn verbonden. De in Bruchem woonachtige predikant is belast met de pastorale zorg in Bruchem. De in Kerkwijk woonachtige predikant heeft Kerkwijk, Delwijnen en Nederhemert onder zijn hoede. De onderdelen 4 en 5 komen eveneens grotendeels voor rekening van de predikanten, met dien verstande dat zij de 80-plussers bij hun verjaardag bezoeken en dat zij een bezoek brengen bij huwelijksjubilea (25- 40 - 45 - 50 jaar, enz.) indien gewenst.

De nieuw ingekomenen (onderdeel 6) worden in eerste instantie bezocht door een bezoekdame en vervolgens – mits dit op prijs wordt gesteld – door de (wijk-) ouderling of de predikant. De bezoekdame krijgt de namen van de nieuw ingekomenen in Bruchem van de predikant. In Kerkwijk geeft de predikant de gegevens van nieuw ingekomenen door aan de coördinator binnen de diaconie. Deze schakelt zo mogelijk de bezoekdame in. Andere bezoekdames brengen periodiek – ongeveer een keer per twee maanden – een bezoek bij ouderen en zieken die te kennen hebben gegeven dit op prijs te stellen. De diakenen bezoeken eens per kwartaal de gemeenteleden die een ontvanger van de kerkradio hebben, voornamelijk ouderen en zieken. Verder heeft het algemene huisbezoek (zie 3.3.1) een duidelijk pastoraal element. Daarbij worden alle gemeenteleden bezocht, tenzij ze hebben aangegeven huisbezoek niet op prijs te stellen. Om het gemakkelijker te maken om contact te zoeken, zijn de e-mailadressen van de ouderlingen vermeld in de gemeentegids en op de website. Tenslotte wordt als uitvloeisel van het pastoraat de voorbede in de kerk genoemd en de voorbede die wordt gedaan tijdens het gebedsuur, dat een keer per twee weken wordt gehouden.

Onderling pastoraat (7)

Pastoraat is niet alleen een taak van de kerkenraad, maar ook van de gemeenteleden onderling. Daarbij kan gedacht worden aan bezoek van oudere en zieke gemeenteleden en aan praktische hulpverlening als dat nodig is. In onze gemeenten vindt dit in ruime mate plaats. De kerkenraden willen dit blijven stimuleren en faciliteren. Zij juichen daarom het initiatief – van jongeren van de jeugdvereniging uit onze gemeenten, toe om regelmatig

ouderen te gaan bezoeken. De commissie Samen Delen heeft toegezegd de bijbehorende attenties voor haar rekening te zullen nemen.

Onderling pastoraat heeft ook een andere kant, namelijk dat gemeenteleden elkaar wijzen op verkeerde opvattingen en gedragingen. Anders gezegd: het ene schaap heeft een taak als het ziet dat een ander schaap de kudde of het spoor van de Goede Herder dreigt te verlaten. In ieder geval zal in de prediking daarop van tijd tot tijd ook gewezen worden.

Beleidsvoornemens

In Bruchem is een begin gemaakt met wijkavonden (zie ook hoofdstuk 7). Naast de versterking van de onderlinge band binnen de gemeente hebben deze bijeenkomsten ook een pastorale functie. Periodiek zal geëvalueerd worden of dergelijke avonden ook in andere delen van de gemeente gehouden zullen worden. Voor wat betreft het pastoraat gaan de kerkenraden regelmatig na of alle geledingen in de gemeenten voldoende aandacht krijgen.

In onze gemeenten zijn verschillende trouw meelevende leden die (nog) niet zijn gekomen tot het afleggen van belijdenis van het geloof, terwijl ze de daarvoor gebruikelijk leeftijd van 20 -25 jaar al (ruimschoots) zijn gepasseerd. De kerkenraden zullen door gerichte vraagstelling inventariseren of er onder deze leden belangstelling is om de belijdeniscatechese te volgen.

3.2 Psycho-pastorale Begeleiding

Situatie

Sinds enkele jaren zijn er in onze gemeenten een aantal psycho-pastorale begeleiders (PPB-ers) werkzaam. Zij hebben een speciale opleiding gevolgd van de Stichting P.P.T. (Psycho Pastorale Toerusting) om gemeenteleden of dorpsgenoten die op onze weg komen met bijzondere zorgen en psychische problemen, pastoraal te begeleiden. Dit krijgt vorm door het bezoeken en ondersteunen van deze mensen. Het verzoek om begeleiding door een PPB-er wordt aan hen doorgegeven via één van de predikanten of de wijkouderling.

Vanuit de kerkenraden is een contactpersoon aangesteld die periodiek overleg heeft met degenen die deze begeleiding verzorgen. Daarnaast is er een reglement "Regeling Psycho-Pastoraal team", waarin is vastgelegd het doel, de positie, het profiel, de taak- en procesomschrijving met betrekking tot het functioneren van het psycho-pastoraal team.

Beleidsvoornemens

Om in de toekomst de gewenste ondersteuning te kunnen geven is het van belang dat het werk van de PPB-ers geïntegreerd blijft in de bestaande pastorale zorg. Hiervoor dient periodiek een overleg plaats te vinden met de ouderlingen in het consistorie. Het is van belang om geregeld dit werk onder de aandacht te brengen en meer bekendheid te geven. Gewenst is om het huidig aantal PPB-ers op peil te houden.

3.3 Opzicht

Situatie:

Met betrekking tot het opzicht worden de volgende onderdelen onderkend:

- huisbezoek
- overige onderdelen:

- doopbezoek/dooponderwijs
- censura morum
- bezinning kerkenraden rondom de bediening van het Heilig Avondmaal
- preekbespreking predikanten in de kerkenraad

3.3.1 Huisbezoek

Het streven is om één keer per twee jaar alle gemeenteleden te bezoeken. Daartoe wordt in beide gemeenten een wijkindeling gehanteerd. In Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert worden naast de ouderlingen die normaliter op huisbezoek gaan, in voorkomende gevallen de ouderlingen-kerkrentmeester - die in beginsel van huisbezoek zijn vrijgesteld - en de diakenen ingeschakeld. In Bruchem behoort dat tot de uitzonderingen. Omdat in Bruchem de beoogde frequentie van het huisbezoek niet werd gerealiseerd, is een tweetal bezoekbroeders benoemd, die als zodanig aan de gemeente zijn voorgesteld en met de ouderlingen op huisbezoek gaan. In Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert zijn er op dit punt nu nog geen problemen.

De regel is dat gemeenteleden alleen huisbezoek krijgen van de kerkenraad van hun eigen gemeente. Een enkele keer wordt om zwaarwegende pastorale redenen van deze regel afgeweken, mede omdat onderlinge overschrijving tussen de beide gemeenten is uitgesloten. Het uitwisselen van ervaringen van het huisbezoek aan gemeenteleden wordt aan het einde van het winterseizoen in een vergadering van het consistorie, met de bezoekbroeders, gedaan per gemeente. Punten die van breder belang zijn, kunnen dan in de kerkenraad worden besproken. Er wordt aan het begin van het winterseizoen een gezamenlijk consistorieoverleg gehouden. Het is niet gebruikelijk om tijdens de huisbezoeken een vast thema aan de orde te stellen.

3.3.2 Overige onderdelen

Doopbezoek/dooponderwijs

Het doopbezoek wordt gebracht door de predikant of een ouderling aan ouders die te kennen hebben gegeven hun kind (-eren) te willen laten dopen. Tevens wordt aan de ouders tijdens een doopzitting onderricht gegeven over de betekenis van de Heilige Doop. Dit wordt gegeven door de predikant, samen met een ouderling.

Censura Morum

Enkele dagen voor de bediening van het Heilig Avondmaal wordt het Censura Morum gehouden in beide consistoriekamers.

Bezinning kerkenraden rondom de bediening van het Heilig Avondmaal

In de vergadering kort voor het Heilig Avondmaal bezinnen de kerkenraadsleden zich op het Heilig Avondmaal en wordt de vraag gesteld of er belemmeringen zijn om deel te nemen aan het Heilig Avondmaal.

Preekbespreking predikanten in de kerkenraad en jaargesprek

Tot het opzicht over de gemeente behoort ook het toezicht van de kerkenraden, met name door de ouderlingen, op de prediking en de catechese. In dat kader wordt periodiek een preek van één van de eigen predikanten besproken tijdens een kerkenradenvergadering.

Van ambtsdragers mag, in het kader van hun taak met betrekking tot het opzicht in de gemeenten, verwacht worden dat zij achter de principiële lijnen staan die op grond van het Woord van God en de belijdenisgeschriften getrokken worden, zoals verwoord in de preambule bij de Plaatselijke Regeling (zie bijlage 1 van dit beleidsplan).

Beleidsvoornemens

Een probleem vormt de groeiende groep gemeenteleden die geen huisbezoek of geen bezoek rondom het huwelijksjubileum wensen te ontvangen. Deze mensen worden wel regelmatig benaderd door de wijkouderling of de predikant. Voor dit probleem zal ook de aandacht van de evangelisatiecommissie gevraagd worden.

Aandachtspunt voor de huisbezoeken in Kerkwijk, Delwijnen en Nederhemert is dat door de toename van het aantal bezoeken in Nederhemert het een probleem kan worden om alle gemeenteleden een keer per twee jaar te bezoeken. Zo nodig zullen hiervoor maatregelen genomen worden.

4 Diaconale activiteiten

4.1 Diaconie

In de Bijbel, het Woord van God, worden al in het boek Exodus voorschriften gegeven voor de zorg aan vreemdelingen, armen, weduwen en wezen. In het Nieuwe Testament, in Handelingen 6 wordt de basis gevonden voor de instelling van het ambt van diaken.

In de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland wordt Ordinantie 3, artikel 11 gewijd aan het dienstwerk van de diakenen. De diaconale arbeid wordt in artikel X, lid 2 als volgt beschreven: De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door in de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is en te getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt.

Dit diaconaat krijgt gestalte in:

- *de ambtelijke tegenwoordigheid in de kerkdiensten;*
- *de dienst aan de Tafel van de Heer;*
- *het mede voorbereiden van de voorbeden;*
- *het inzamelen en besteden van de liefdegaven;*
- *het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping;*
- *het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven;*
- *het nemen of ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van het maatschappelijk welzijn;*
- *het dienen van de gemeente en de kerk in haar bemoeienis met betrekking tot sociale vraagstukken en het aanspreken van de overheid en de samenleving op haar verantwoordelijkheid dienaangaande;*
- *het beheren van de financiële zaken die bestemd zijn voor het diaconaat*
- *en zo zij daartoe geroepen worden, het dienen van de kerk in de meerdere vergaderingen.*

Deze diaconale opdracht kent geen grenzen, noch die van eigen gemeente, noch die van eigen woonplaats of land. In het diaconale handelen worden we geleid door de vraag "wie zal de naaste zijn van degenen die (dreigen te) bezwijken", wie zij ook zijn of waar zij ook wonen. Naast de zorg voor de "eigen" kerkelijke en burgerlijke gemeente worden ook organisaties en instellingen gesteund, die vanuit Gods Woord activiteiten ontplooiën op diaconaal gebied in binnen en buitenland.

4.1.1 Activiteiten

Als zeer belangrijk ziet de diaconie haar taak de gemeente bewust te maken van de noden die er zijn, zowel plaatselijk, landelijk als wereldwijd.

De activiteiten om deze taak in te vullen omvatten de volgende zaken:

- **Collecten**

Tot leniging van de noden worden collecten bestemd en/of acties georganiseerd. Dit geschiedt overeenkomstig een in overleg met het college van kerkrentmeesters opgesteld collecterooster, waarbij in beginsel in elke kerkdienst voor diaconale doeleinden wordt gecollecteerd. Op elf zondagen heeft de diaconiecollecte een speciale, van te voren

aangegeven bestemming. Daarnaast worden collecten gehouden bij bijzondere situaties, zoals rampen en noden. Eén zondag per jaar wordt een collecte gehouden voor het eigen jeugdwerk en één zondag voor de Vakantie BijbelWeek (deze collecten worden niet verantwoord in de ontvangsten van de Diaconie, maar rechtstreeks ter beschikking gesteld aan naar de betreffende doelen). Collecten worden als regel in het kerkblad en via afkondigingen in de kerkdiensten bekend gemaakt en soms in de kerkbode toegelicht.

- **Bezoekwerk**

De diakenen bezoeken incidenteel zieken en verpleegden. Tevens worden door de diakenen 4 maal per jaar de kerkradioluisteraars bezocht. Zowel in Bruchem als in Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert zijn enkele bezoekdames actief die een aantal oudere gemeenteleden gemiddeld ongeveer één keer per twee maanden bezoeken. De diaconie vervult hierin een coördinerende rol.

- **Ouderenwerk**

In de winterperiode wordt er door gemeenteleden eens per maand een contactmiddag voor ouderen georganiseerd. De diaconie draagt indien nodig bij in de kosten. Rond de kerstdagen ontvangen o.a. de gemeenteleden van 70 jaar en ouder, de langdurig zieken en de gehandicapten een attentie.

- **Diaconale hulpdienst**

De diaconale hulpdienst is in het leven geroepen om waar nodig en binnen onze mogelijkheden hulp en bijstand aan te bieden.

- **Jeugddiaconaat**

Van tijd tot tijd worden in de gemeenten acties met een diaconaal doel georganiseerd (meestal in het kader van een landelijke HGJB-actie) waaraan de jeugd de belangrijkste bijdrage levert. Verheugend is dat steeds meer jongeren uit de gemeenten daadwerkelijk diaconaal bezig zijn, binnen of buiten de gemeenten, onder meer in verpleeghuis Het Zonnelied te Ammerzoden. Tevens worden in het kader van het jongeren –ouderenproject (JOP) ouderen van 75+ in de gemeente bezocht. Dit wordt in samenwerking met leden van de jeugdvereniging georganiseerd. De diaconie heeft hierbij een stimulerende en begeleidende rol.

- **Maatschappelijke betrokkenheid**

Het huidige politieke beleid is erop gericht om mensen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. De WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning) is hiervan een uitvloeisel. Als mensen niet meer geheel in staat zijn zichzelf te redden, dan kunnen ze hulpmiddelen ontvangen, een beroep doen op thuiszorg etc. De rol die het diaconaat hierin heeft, bestaat voornamelijk in het signaleren van behoeften en het, waar nodig, begeleiden tijdens de procedures die moeten worden doorlopen. In noodgevallen zal de diaconie, vanuit het basisprincipe 'helpen waar geen helper is', directe hulp bieden. Door de invoering van de WMO dreigen sommige mantelzorgers overbelast te raken of krijgen ze te maken met zingevings- en andere levensvragen. Het is de taak van de diaconie om hier operationele hulp te organiseren, waarbij ook aandacht is voor de geestelijke verzorging van de mantelzorgers. Indien nodig zullen de politiek en de diverse instanties worden geïnformeerd. De diaconie vindt het van groot belang dat er ook in de toekomst door de burgerlijke gemeente contracten met identiteitsgebonden thuiszorgorganisaties worden afgesloten. Om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen rond de WMO worden voorlichtingsbijeenkomsten bezocht.

- **Verzorgingshuis**

Samen met de andere hervormde gemeenten uit de West-Bommelerwaard hebben

de beide diaconieën rond 1970 het Protestants Christelijk Zorgcentrum 't Slot te Gameren opgericht. Zij zijn nog steeds vertegenwoordigd in de Raad van Advies van dit zorgcentrum.

- **Betrokkenheid van de gemeenten**

Om de gemeenteleden tot diaconale activiteiten te stimuleren worden in beide gemeenten ieder jaar mededelingen gedaan over de inkomsten en bestedingen van de diaconie, hetzij op een gemeenteavond, hetzij in de vorm van een inlegvel in het kerkblad. Van tijd tot tijd komen aspecten van het diaconale werk aan de orde op een gemeenteavond. Daarnaast wordt aan diakenen en gemeenteleden gevraagd oog te hebben voor de stille noden in de gemeenten, zodat op de juiste plaats en tijd hulp geboden kan worden.

4.1.2 Financieel beleid

Conform de landelijke richtlijnen van de Protestantse Kerk in Nederland worden er jaarlijks een begroting en jaarrekening opgesteld, waarin verantwoording wordt afgelegd van het gevoerde beleid en goedkeuring gevraagd voor het te voeren beleid. Na beoordeling door een deskundige en na vaststelling door de kerkenraad, liggen deze voor gemeenteleden ter inzage bij de administrerend diaken. Dit wordt aangekondigd in de kerkbode.

- **Inkomsten**

De inkomsten van de diaconie bestaan uit de volgende posten:

1. opbrengsten van collecten
2. giften en vrijwillige bijdragen
3. rente
4. terugbetalingen van ondersteuning of eventuele leningen
5. opbrengst uit onroerend goed (Bruchem)

- **Besteding diaconaal geld**

Diakenen hebben volgens het bevestigingsformulier de verantwoordelijkheid om diaconale gaven, diaconaal uit te delen in Christus' naam. Diaconaal geld is bestemd voor hulpbehoevenden. Besteding vindt plaats tegen de achtergrond van het liefdegebod zoals dat in de Bijbel aan ons wordt duidelijk gemaakt. Om uit de veelheid van vragen om financiële ondersteuning een keuze te maken, gebruiken de diakenen een aantal criteria op basis waarvan giften worden verstrekt.

De volgende categorieën aan bestedingen worden onderscheiden:

1. diaconaal geld t.b.v. bejaardenzorg en individuele ondersteuning binnen de eigen gemeente
2. diaconaal geld t.b.v. barmhartigheid, hulp aan naasten in binnen- of buitenland
3. diaconaal geld t.b.v. noodhulp (-organisaties) bij rampen

Het bepalen van de omvang van de financiële reserve van de diaconieën is niet zo eenvoudig. Dit hangt sterk af van de aard en problematiek van de kerkelijke gemeente. Het beleid van de diaconieën is om de financiële reserve (voor Bruchem is dit beleid van toepassing op de reserve voordat een grondtransactie heeft plaatsgevonden, zie 4.1.3) in stand te houden en het bestaande vermogen niet te laten toenemen.

Beleidsvoornemens

- De diaconale hulpdienst meer bekendheid geven in de gemeenten.
- Nagaan of de jeugd bij meer diaconale taken kan worden ingeschakeld.
- Door de zich steeds verder terugtrekkende overheid en de hoge belasting van de mantelzorgers, onderzoeken of meer samenwerking met de NPV noodzakelijk is. Ook worden door de burgerlijke gemeente steeds minder hulpmiddelen voor gehandicapten

vergoed. Onderzocht wordt of de diaconie hierin iets kan of moet betekenen. Mogelijk moeten er meer financiële middelen worden gereserveerd voor individuele ondersteuning.

- De werkwijze van de diaconieën vastleggen in een handboek om de eenduidigheid van handelen bij een steeds wisselende samenstelling van de colleges, te waarborgen en de inwerkperiode van nieuwe diakenen te verkorten.

4.1.3 Grondtransactie Bruchem

Door een grondtransactie in 2012 in het kader van de herstructurering van tuinbouwgebieden heeft de diaconie van Bruchem een vergoeding ontvangen voor planschade. Hierdoor is het vermogen fors toegenomen. Voor deze gelden zal een passende bestemming worden gezocht zodat de reserves weer op het oorspronkelijke niveau komen. Een deel van het betreffende vermogen werd gebruikt als borgstelling voor de uitzending van Rik en Dineke (Bruchem). Nu dit niet meer aan de orde is, zal dit deel van het vermogen voorlopig beschikbaar blijven voor een garantstelling bij een eventuele andere uitzending.

4.2 Commissie Samen Delen

Situatie

Vanaf 2007 is er door de kerkenraden de commissie 'Samen Delen' in het leven geroepen die bedoeld is om diaconale en missionaire contacten buiten de gemeenten en diaconale doelen binnen de gemeenten te initiëren en deze contacten te onderhouden. Bij de projecten die worden geïnitieerd, gaat het niet alleen om financiële hulp, maar ook om samen met gemeenteleden ondersteuning te bieden aan de gekozen projecten, met het doel om van elkaar te leren. De commissie is daarnaast verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten die uit de contacten voortkomen. Ook verzorgt de commissie de communicatie over de projecten via de kerkbode of nieuwsbrieven. De commissie bestaat uit leden van beide gemeenten en een vertegenwoordiging vanuit de kerkenraden. Zij stelt projecten voor aan de kerkenraden en bewaakt de uitvoering van de besluiten. Er is een reglement dat is vastgesteld door de kerkenraden.

De commissie 'Samen Delen' krijgt jaarlijks een deel van de netto opbrengst van de rommelmarkt (zie ook par. 6.1). Dit gedeelte is in 2007 vastgesteld op 50%, maar kan door de kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Bruchem gewijzigd worden, wanneer het noodzakelijk is middelen voor andere doelen beschikbaar te krijgen. Verder is de commissie bevoegd op eigen initiatief gelden in te zamelen als daar behoefte aan bestaat. Ook kunnen gemeenteleden giften voor bepaalde doelen beschikbaar stellen.

Verwacht wordt dat de commissie de komende jaren jaarlijks € 20.000 tot € 25.000 tot haar beschikking krijgt, afhankelijk van de netto opbrengst van de rommelmarkt. Twee derde deel daarvan is bestemd voor doelen buiten de gemeenten. Het andere deel is bestemd voor diaconale doelen binnen de gemeenten.

Voor projecten die meerdere jaren lopen kan de commissie een fonds vormen en de gelden tijdelijk beheren tot het doel gerealiseerd is. Als er in een bepaald jaar meer financiële middelen zijn dan er wordt uitgegeven aan de projecten, zal de commissie een voorstel doen aan de kerkenraden om het overschot te bestemmen voor diaconale en missionaire doelen buiten de gemeenten, zodat er geen reserves ontstaan. De doelen hiervoor worden bepaald in overleg met de leden van de activiteitencommissie.

De projecten die in de afgelopen jaren werden ondersteund zijn:

Buiten de gemeenten:

1. diaconaal project in Turda (Roemenië)
2. ondersteuning van het missionaire werk van de Noorderkerk-gemeente te Amsterdam

Binnen de gemeenten:

1. organiseren van een open maaltijd (maandelijks)
2. financiële ondersteuning Vakantie BijbelWeek
3. ondersteuning jongeren-ouderenproject (JOP)

De inkomsten en uitgaven van de commissie Samen Delen worden vanaf 2014 verantwoord in de jaarrekening van de diaconie van Bruchem.

Beleidsvoornemens

Periodiek zullen de projecten geëvalueerd worden. De hieruit voortkomende voorstellen worden ter besluitvorming aangeboden aan de kerkenraden.

5 Apostolaire activiteiten

Onder apostolaat wordt verstaan de roeping van de kerk om met de apostolische boodschap, met het Evangelie van het Koninkrijk van God, in de wereld te staan. Om deze opdracht binnen de gemeenten vorm te geven zijn als gezamenlijke organen van bijstand van de kerkenraden afzonderlijke commissies werkzaam, zoals hieronder beschreven.

5.1. Zendingscommissie

Binnen de gemeenten is als gezamenlijk orgaan van bijstand van de kerkenraden een afzonderlijke commissie voor het zendingswerk werkzaam. De commissie rapporteert periodiek aan de kerkenraden. De kerkenraden benoemen ook de leden van de commissie.

De belangrijkste activiteiten op het terrein van de zending die de commissie uitvoert zijn:

- het voorzien van informatie aan gemeenteleden betreffende de zending
- het jaarlijks beleggen van een zendingsavond
- het verzorgen van foldermateriaal voor drie zendingscollecten voor de Gereformeerde Zendingsbond (GZB), zowel in Bruchem als in Kerkwijk
- het beheren van de busjes bij de uitgang van de kerkgebouwen waarvan de inhoud bestemd is voor de zending. Met de opbrengst wordt financiële steun verleend aan zendingswerkers van de GZB.
- het jaarlijks verzorgen van de distributie van de dagboekjes van de GZB.

In 2013 is er vanuit onze gemeenten een echtpaar uitgezonden naar Egypte. Vanwege bijzondere omstandigheden is dit echtpaar na ongeveer 1 jaar weer teruggekeerd in Nederland. De betrokkenheid bij de uitzending vanuit onze gemeenten was groot en verrijkend voor het gemeentelieven. Hierbij heeft de thuisfrontcommissie een belangrijke rol gespeeld. Wanneer er zich in de toekomst weer een mogelijkheid tot uitzending aandient, zal opnieuw bekeken worden op welke wijze de kerkenraden deze kunnen ondersteunen.

Bij deze activiteiten vervult de gezamenlijke gemeentelijke zendingscommissie een belangrijke stimulerende en coördinerende rol.

5.2 Evangelisatie

Doel

Het doel van het evangelisatiewerk is het uitdragen en getuigen van het evangelie aan on- en randkerkelijken en aan mensen die Christus niet kennen. Daarnaast is het doel de gemeenteleden bewust te maken van de noodzaak van evangelisatiewerk en toe te rusten om anderen in contact te brengen met de Heere Jezus Christus en samen te willen groeien in geloof en liefde. In Gods Woord wordt hiervoor de opdracht gegeven o.a. in onderstaande teksten:

Evangelisatiecommissie

Binnen de gemeenten is als gezamenlijk orgaan van bijstand van de kerkenraden een

*Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heiligen Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen. (Matt. 28 vs 19-20).
U bent het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen zijn. (Mattheus 5:14)*

afzonderlijke commissie voor het evangelisatiewerk werkzaam. De commissie heeft periodiek overleg met de kerkenraden. Haar taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een reglement. De werkzaamheden omvatten op hoofdlijnen:

- het stimuleren, begeleiden, adviseren en coördineren van activiteiten op het gebied van evangelisatie in de eigen dorpen, waaronder het houden van de Vakantie BijbelWeek.
- het begeleiden en vormen van vrijwilligers die meehelpten met de evangelisatieactiviteiten.
- het leggen en onderhouden van contacten met instanties die voor het evangelisatiewerk van betekenis kunnen zijn.
- toezicht houden op en begeleiden van de uit te voeren activiteiten.

De evangelisatiecommissie organiseert de volgende activiteiten:

- jaarlijks werd de Emmaüscursus georganiseerd. De belangstelling voor deze cursus, die eerder 5 tot 10 deelnemers kende, is in de afgelopen periode teruggelopen tot maximaal 5 per seizoen. De deelnemers waren meer betrokken gemeenteleden dan onkerkelijke dorpsgenoten. Het aantal leidinggevend en coaches, wat in het vorige beleidsplan nog een knelpunt was, is nu voldoende.
- een ander onderdeel van het evangelisatiewerk is de leatuurverspreiding, meestal kort voor de christelijke feestdagen.
- verschillende onderdelen van het jeugdwerk hebben een evangeliserend karakter. Dit betreft de zondagsschool - elke week zowel in Bruchem als in Kerkwijk -, de diverse jeugdclubs (zie bij 2.3) en vooral de ieder jaar te houden Vakantie BijbelWeek. Daarnaast worden op de bid- en de dankdag speciale diensten belegd voor de kinderen van de basisscholen, waarin het overgrote deel van de basisschoolleerlingen aanwezig is. De kinderen krijgen dan ook een attentie.
- het huisbezoek (zie par. 3.3), waarbij zo mogelijk alle ingeschrevenen worden bezocht ongeacht de mate van meelevendheid, heeft in een aantal gevallen eveneens een evangeliserend karakter.
- op de jaarlijkse rommelmarkt en tijdens de Vakantie BijbelWeek wordt het evangelisatiewerk binnen de gemeente onder de aandacht gebracht.
- buiten de eigen gemeenten wordt in het kader van het "Samen-Delen-project" (zie hoofdstuk 4.2) niet alleen financieel, maar ook door persoonlijke inzet van gemeenteleden, assistentie verleend bij het evangelisatiewerk van de Noorderkerkgemeente in Amsterdam.
- tenslotte wordt 1 à 2 keer per jaar gecollecteerd voor de IZB (vereniging voor zending in Nederland).

Beleidsvoornemens

Een punt van zorg blijft het afhaken van jongere en oudere gemeenteleden. Zo moet helaas geconstateerd worden dat sommige jongeren na het verlaten van de tienerclub niet meer terugkomen op de jeugdvereniging of het open jeugdwerk. Een directe persoonlijke benadering is de meest aangewezen weg om deze groep vast te houden.

Het voornemen is om gemeenteleden meer te stimuleren tot en te betrekken bij het evangelisatiewerk. In het seizoen 2013-2014 zijn verenigingen en kringen bezocht om gemeenteleden meer missionair bewust te maken. Het is een opdracht van de Heere. Wij mogen de rijkdom die wij ontvangen hebben door Christus ook uitdragen. Daarbij zal in de vorm van een cursus of bijeenkomsten geprobeerd worden een groter draagvlak en netwerk

te creëren. Daarnaast willen we de gemeenten ook uitleg geven over het werk met betrekking tot evangelisatie dat al gedaan wordt zoals het leidinggeven aan clubs, Vakantie BijbelWeek en kooravonden (o.a. paaszangdienst en kerstzangdienst).

Verder is het plan om méér jeugd te benaderen in samenwerking met jeugdraad en/of leidinggevendenden van de tienerclubs. De bedoeling hiervan is te peilen of er jongeren zijn die meer behoefte hebben aan (geloofs-) gesprek of -verdieping. Wellicht kan er een aantal avonden voor deze jongeren worden belegd waardoor jongeren gestimuleerd en gemotiveerd worden om door te stromen naar bijvoorbeeld het open jeugdwerk (OJW).

Een belangrijk aandachtspunt blijft hoe mensen die een cursus gevolgd hebben, kunnen doorstromen naar de reguliere mogelijkheden voor vorming en toerusting (zie par. 2.4). Regelmatig blijkt dat cursisten weinig aansluiting ervaren bij het gemeenteleven en zich niet thuis voelen in de tamelijk traditionele kerkdiensten. Dit probleem kan voor een deel worden ondervangen door meer uitleg te geven over de gang van zaken en wellicht is het voor een ander deel ook een kwestie van gewenning. Daarnaast zal getracht worden om de (ex-)cursisten te laten deelnemen aan de meer laagdrempelige activiteiten zoals de koffieochtenden en of een (huis- Bijbelkring.

Binnen de evangelisatiecommissie wordt nagedacht over een andere cursus en hoe vooral on- en randkerkelijken bereikt kunnen worden. Gestreefd moet worden naar zoveel mogelijk laagdrempeligheid.

De evangelisatiecommissie zal regelmatig haar activiteiten evalueren en nieuwe manieren van benaderingen van rand- en buitenkerkelijken onderzoeken en dit met de kerkenraden bespreken.

Vakantie BijbelWeek

Door de kerkelijke gemeenten wordt jaarlijks aan het einde van de zomervakantie een Vakantie BijbelWeek georganiseerd voor kinderen, jongeren en volwassenen. Alle activiteiten die voorafgaand aan en tijdens de Vakantie BijbelWeek georganiseerd worden, hebben als belangrijkste doel het doorgeven van het Evangelie. Het bieden van recreatie of ontspanning kan dit doel ondersteunen, maar is geen hoofdzaak.

De doelstelling van de Vakantie BijbelWeek wordt ontleend aan de Bijbel die zegt dat we de opdracht hebben om de boodschap door te geven van “Jezus Christus en Die gekruisigd”. Het doorgeven van die boodschap gebeurt door woorden, maar zeker ook door daden. Ten diepste gaat het erom dat mensen (weer) gaan leven tot eer van God. Bij het bereiken van deze doelstelling mogen wij middelen en manieren aandragen. In dit alles zijn we afhankelijk van de Heilige Geest.

We willen dit doel als volgt omschrijven:

de kinderen in aanraking brengen met de Heere God, zodat ze Hem leren kennen en gaan eren. Dan moeten de kinderen ook leren wie zijzelf zijn, namelijk Gods schepselen en zondaren die niet buiten de reddende genade van God in Christus kunnen leven.

6 Kerkrentmeesterlijke aangelegenheden

6.1 Ledenbestand en financiën

Situatie

Ledenbestand

De Hervormde Gemeente van Bruchem telde eind 2013 915 ingeschreven leden, waarvan 296 belijdende leden en 465 doopleden. Daarnaast zijn er 154 meegeregistreerde leden, waaronder niet-hervormden die met een lid van de gemeente zijn gehuwd. In totaal zijn ruim 93 leden van elders naar Bruchem overgeschreven en ongeveer 28 vanuit Bruchem naar een andere gemeente.

De Hervormde Gemeente van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert telde eind 2013 729 ingeschreven leden, waarvan 188 belijdende leden en 419 doopleden. Naar Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert zijn in de loop der jaren ongeveer 220 leden overgeschreven en vanuit deze gemeente naar andere gemeenten circa 70 leden.

Tabel 1 Aantal leden Hervormde Gemeenten Bruchem en Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert per eind:

	1985	1990	2000	2004	2010	2011	2012	2013
Bruchem								
<i>totaal</i>	991	1000	1007	1052	985	956	930	915
<i>w.v. belijdend lid</i>	262	270	298	308	307	300	299	296
Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert*								
<i>totaal</i>	670	675	706	659	580	580	591	729
<i>w.v. belijdend lid</i>	175	182	223	223	181	181	183	188

* vanaf 1 april 2013 zijn de leden van de Protestantse Kerk Nederland uit Nederhemert samengevoegd met de leden van Kerkwijk-Delwijnen.

Uit tabel 1 kan worden geconcludeerd dat het totale aantal leden zowel in Bruchem als in Kerkwijk-Delwijnen tot 2003 - 2004 een lichte groei vertoonde terwijl het aantal belijdende leden toen toenam. Na de totstandkoming van de Protestantse Kerk Nederland per 1 mei 2004 en de daarop volgende ontwikkelingen (zie hoofdstuk 1, par. 1.3) zijn enkele tientallen leden overgegaan naar de nieuw gevormde Hersteld Hervormde Kerk te Kerkwijk. Ook door het opnieuw starten van de Hervormde Gemeente te Gameren is een aantal overgeschreven leden vanuit Gameren teruggegaan naar de eigen gemeente. Hierdoor is het totale aantal leden sinds 2004 gedaald. Het totale aantal leden van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert is na 2012 gestegen omdat per 1 april 2013 de overgebleven leden van de Hervormde Gemeente binnen de Protestantse Kerk Nederland te Nederhemert zijn samengevoegd met de leden van de gemeente Kerkwijk-Delwijnen. Het aantal belijdende leden van de gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert is door deze samenvoeging echter nauwelijks toegenomen. Het aantal belijdende leden van de gemeente Bruchem vertoonde tot ongeveer 2008 een lichte stijging, maar geeft sindsdien een daling te zien. Helaas moet worden geconstateerd dat de gemeenten van een groeisituatie terecht zijn gekomen in een situatie van stagnatie of zelfs krimp.

Tabel 2 Leeftijdsopbouw(%) doopleden en belijdende leden, eind 2013

Leeftijdsklasse	Bruchem				Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert			
	doopleden		belijdende leden		doopleden		Belijdende leden	
	2008	2013	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Tot 20 jaar	35	33	0	0	37	25	0	0
20 - 40 jaar	24	18	24	23	22	23	19	19
40 - 60 jaar	28	28	38	31	26	30	44	34
60 jaar e.o.	13	21	38	46	15	22	37	47

Tabel 2 geeft een beeld van de leeftijdsopbouw van het ledenbestand. De cijfers geven weer dat bij de belijdende leden vergrijzing optreedt; de gemiddelde leeftijd van deze leden is in beide gemeenten ongeveer 57 jaar. Bij de doopleden tekent zich ook enige vergrijzing af. Echter, lang niet alle doopleden worden belijdend lid, terwijl die wel het merendeel van de meelevende leden omvatten. De cijfers over de leeftijdsopbouw doen vermoeden dat het aantal leden bij gelijkblijvende omstandigheden de komende jaren eerder zal teruglopen dan zal toenemen.

Plaatselijk Register

Enkele leden van de Hervormde Gemeenten hebben zodanige bezwaren tegen de (kerkorde van de) Protestantse Kerk Nederland dat zij niet mee wensten te gaan naar de nieuwe organisatie, maar wel verbonden wilden blijven aan de plaatselijke Hervormde Gemeente. De kerkenraden hebben na overleg met de Commissie van Bijzondere Zorg op 6 juli 2004 besloten om deze gemeenteleden een erkende plek te geven in de plaatselijke gemeente door het aanleggen en bijhouden van een Plaatselijk Register. Meer informatie hierover is opgenomen in de Plaatselijke Regeling.

Financiën

De inkomsten van de colleges van kerkrentmeesters bestaan uit collecten (die in elke kerkdienst worden gehouden), giften, vrijwillige bijdragen, de opbrengsten van grondbezit, (verkoop-)acties en rente over spaargelden. Daarnaast worden incidenteel erfenissen of legaten verkregen. Zorgelijk is dat de gewone inkomsten in toenemende mate achterblijven bij de reguliere uitgaven voor de predikantsplaatsen.

Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

Bijlage 4 laat zien dat de inkomsten uit levend geld van de Hervormde Gemeente te Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert stabiliseren. Dat geldt ook voor de inkomsten uit het grondbezit. De rente-inkomsten zijn uiteraard sterk afhankelijk van de ontwikkeling van de rentetarieven. Bij de lasten – waarvan die voor de predikantsplaatsen de hoofdmoot vormen – is uitgegaan van een stijging van circa 1% per jaar, iets minder als in de afgelopen jaren¹). Eén en ander resulteert in tekorten, die oplopen tot ruim € 23.000 euro per jaar in 2018. Het verwachte cumulatieve tekort over de jaren 2014 tot en met 2018 komt op ruim € 114.000.

Op basis van deze berekeningen zal dus een aanzienlijk beroep moeten worden gedaan op de reserves. Een aantal jaren geleden is uit een nalatenschap een reserve gevormd, die bedoeld is om tekorten in de exploitatie op te vangen. Dit fonds omvatte per 31-12-2013 ruim

¹ Bij de in de bijlagen weergegeven meerjarenramingen is uitgegaan van een volledige bezetting van de twee predikantsplaatsen.

€ 165.000. Daarnaast is in 2012 een bedrag van ruim € 50.000 uit een nalatenschap ontvangen, waarvan de helft bij het reservefonds is gevoegd en de andere helft wordt bestemd voor de verbouwing van verenigingsgebouw Pro Rege (zie par.6.3). Bij de overkomst van de leden van de Hervormde Gemeente van Nederhemert is een bedrag van € 72.000 ontvangen, dat eveneens werd bestemd voor de bedoelde verbouwing.

Afgezien van het vermogen in grond en gebouwen en van het onderhoudsfonds (circa € 35.000) is er een algemene reserve van ongeveer € 230.000. Er zijn dus behoorlijke buffers, zodat het voorlopig geen probleem is om de lasten te betalen. Dat neemt niet weg dat een ombuiging van de ongunstige tendens in de exploitatie wenselijk is, omdat anders op langere termijn de reserves uitgeput raken.

Bruchem

De inkomsten uit collecten, giften en vrijwillige bijdragen van de Hervormde Gemeente te Bruchem geven een licht dalend beeld. De daling van de inkomsten heeft te maken met een teruggang van het aantal leden van deze gemeente.

Naast de bovengenoemde inkomsten vormen voor de Hervormde Gemeente te Bruchem de jaarlijkse rommelmarkt (inclusief de regelmatige verkoop van ingezamelde goederen) en wintermarkt belangrijke inkomstenbronnen. Deze markten worden georganiseerd door de activiteitencommissie en leveren tot nu toe ieder jaar ruim € 50.000 op. Er zijn meer dan 200 vrijwilligers uit beide gemeenten bij betrokken. De helft van de netto opbrengst van de rommelmarkt gaat naar de Commissie "Samen Delen" (zie hoofdstuk 4). De andere helft wordt ingezet voor onderhoud van het kerkgebouw en het verenigingsgebouw te Bruchem. Voor de opbrengst van de wintermarkt wordt ieder jaar bepaald wat de bestemming zal zijn. Deze opbrengst kan gebruikt worden voor extra onderhoud of voor aanvulling van tekorten op de exploitatie.

De meerjarenbegroting van Bruchem vertoont eveneens oplopende tekorten. Voor 2013 is een tekort geraamd van € 6.500 en het cumulatieve tekort over de periode 2014-2018 komt op ruim € 35.000. De Hervormde Gemeente van Bruchem heeft een algemene reserve van € 117.000 om tekorten op te vangen. Omdat begin 2014 een erfenis van ruim € 40.000 werd ontvangen, ziet het er – als al het overige gelijk blijft - naar uit dat tegen het verstrijken van dit beleidsplan de algemene reserve nog in dezelfde orde van grootte zal liggen als bij het begin.

Verder zijn er instandhoudingsfondsen voor het kerkgebouw en voor het verenigingsgebouw van ruim € 535.000. De afgelopen jaren kon er meer worden gereserveerd dan voor het onderhoud conform het meerjareninstandhoudingsplan noodzakelijk was.

Behalve de hierboven genoemde reserves van de afzonderlijke gemeenten, zijn er ook gezamenlijke reserves in het kader van de Pastoralia (zie par. 6.2). Dat betreft in de eerste plaats het onderhoudsfonds voor de twee pastorieën en de voorziening voor verhuizing van predikanten. In totaal ging het hierbij eind 2012 om ruim € 120.000. In de tweede plaats is er een algemene reserve van eveneens ruim € 120.000.

Beleidsvoornemens

Voor beide gemeenten geldt dat de opbrengsten uit levend geld steeds meer achterblijven bij de uitgaven die de predikantsplaatsen met zich meebrengen, zodat meer een beroep moet worden gedaan op andere inkomsten en op de aanwezige reserves. Uit de

meerjarenramingen valt dan ook af te leiden dat de financiële positie van de gemeenten minder positief wordt. Voor Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert geldt dit sterker dan voor Bruchem. Voor eerstgenoemde gemeente is bijsturing met betrekking tot de financiën harder nodig dan voor de laatstgenoemde.

De algemene constatering van blijvende c.q. oplopende tekorten houdt in ieder geval in dat terughoudend zal worden omgegaan met nieuwe uitgaven en langlopende verplichtingen. Veel mogelijkheden tot bezuinigen zijn er niet. Verder is het van belang om activiteiten zoals de rommelmarkt zoveel mogelijk te handhaven. Daarnaast moet geprobeerd worden de inkomsten van levend geld te vergroten door blijvende aandacht voor de geldwerving.

6.2 De organisatie van het beheer

Situatie

Het financiële beheer van de predikantsplaatsen vindt plaats door de gezamenlijke colleges van kerkrentmeesters van beide gemeenten in het kader van de zgn. Pastoralia. Deze functioneren als een College van Beheer voor de combinatie van gemeenten. De goederen die van oudsher behoren bij “de pastorie” – grond en de predikantswoningen – worden door de gezamenlijke colleges beheerd. Hierover zijn afspraken vastgelegd in de Plaatselijke Regeling.

Archivering

Het beheer van de archieven berust bij de colleges van kerkrentmeesters. Het archief van beide Hervormde Gemeenten is ondergebracht in het Streekarchief te Zaltbommel. Dit streekarchief is per 1 januari 2014 gefuseerd met het Regionaal Archief Rivierenland. De archieven zijn opgeslagen in het archief te Tiel. Hieraan wordt periodiek actueel archiefmateriaal toegevoegd. Daarbij is bepaald dat stukken die ouder zijn dan 50 jaar in principe mogen worden ingezien, en de andere slechts na toestemming van het betreffende college van kerkrentmeesters.

Beleidsvoornemens

Een aantal jaren geleden is vanuit de Protestantse Kerke Nederland geadviseerd om pastoriegoederen, kosterijgoederen etc. over te hevelen naar de betreffende gemeente, omdat die rechtspersoonlijkheid bezit en rechtsgeldig kan handelen. Een combinatie van gemeenten, zoals bij Bruchem en Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert zou geen bezittingen kunnen hebben en geen transacties kunnen doen, omdat ze geen rechtspersoon is. Dat zou ook gelden voor Pastoralia. In de praktijk hebben notarissen, banken en andere instanties de afgelopen eeuwen, althans tot voor kort, nauwelijks problemen gemaakt over transacties van Pastoralia. De colleges van kerkrentmeesters hebben op basis van ingewonnen adviezen de plaatselijke regelingen voorlopig aangepast, mede met het oog op de samenvoeging van ‘Kerkwijk-Delwijnen’ met ‘Nederhemert’. Dit moet nog nader worden uitgewerkt; zo moet nog een combinatieovereenkomst worden opgesteld.

6.3 Gebouwen en grond

Situatie

Kerkgebouwen

Zowel in Bruchem als in Kerkwijk staat een kerkgebouw, dat beheerd wordt door het college van kerkrentmeesters van de betreffende gemeente. De beide gebouwen zijn in goede staat van onderhoud. Jaarlijks wordt op basis van het meerjareninstandhoudingsplan onderhoud uitgevoerd.

Het college van kerkrentmeesters van Bruchem beschikt over een meerjareninstandhoudingsplan voor het kerkgebouw, dat opgesteld is in 2008 voor tien jaar, mede met het oog op subsidieverlening in het kader van de BRIM-regeling. Op basis van dit plan kan worden geconcludeerd dat er ruim voldoende wordt gereserveerd voor onderhoud. Bij de reserveringen dient ook rekening te worden gehouden met groot onderhoud in de verdere toekomst, zoals de vervanging van de dakleien.

Bij de uitbreiding van het kerkgebouw in 2006 is na een zorgvuldige afweging gekozen voor een elektronisch orgel. Omdat een aantal gemeenteleden een duidelijke voorkeur had voor een pijporgel is destijds afgesproken dat in 2012 het gebruik van het kerkorgel zal worden geëvalueerd. Na de evaluatie onder de organisten en op de gemeenteavond is besloten om de huidige situatie te handhaven en niet over te gaan tot het instellen van een orgelfonds c.q. de vervanging van het huidige orgel.

Voor het kerkgebouw in Kerkwijk is eveneens een meerjareninstandhoudingsplan beschikbaar. Hieruit blijkt dat ook hier voldoende voor onderhoud wordt gereserveerd.

Pastorieën

De gezamenlijke colleges van kerkrentmeesters hebben twee pastorieën. De pastorie van Bruchem is in 1960 gebouwd. De pastorie in Kerkwijk is in 1999 in gebruik genomen. Onderhoud vindt plaats op ad hoc basis en wordt vaak gecombineerd met aanpassingen bij de komst van een nieuwe predikant. Ieder jaar wordt een bedrag gedoteerd aan het onderhoudsfonds pastorieën.

Verenigingsgebouwen

Beide gemeenten beschikken over een verenigingsgebouw. Het gebouw in Kerkwijk – een verbouwd voormalig schoolhuis, dat dateert van rond 1900 - is enige jaren geleden aangepast en gerenoveerd. Ook in 2014 heeft een renovatie en uitbreiding plaatsgevonden. Dit gebouw wordt beheerd door het college van kerkrentmeesters van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert, dat ook de kosten van de exploitatie draagt. Ieder jaar worden enkele gerichte collectes gehouden voor dit doel. Het onderhoud vindt plaats op ad hoc basis.

Het verenigingsgebouw in Bruchem dateert van het midden van de jaren tachtig van de vorige eeuw en is in 1999 belangrijk uitgebreid, vooral in verband met de toegenomen jeugdwerk-activiteiten en vanwege een tekort aan ruimte bij condoleances. Het beheer van dit gebouw is ondergebracht in een aparte stichting, onder supervisie van het college van kerkrentmeesters, die ieder jaar een bedrag doteert voor het klein onderhoud. Reservering voor groot onderhoud wordt gedaan door het college van kerkrentmeesters. Evenals in Kerkwijk-

Delwijnen-Nederhemert worden ook voor dit gebouw enkele gerichte collectes gehouden. De exploitatie wordt voor het overige deel bekostigd uit verhuur van zalen en netto-opbrengst van consumpties. Er is geen meerjaren onderhoudsplan. Afgelopen jaren is er behoorlijk veel onderhoud uitgevoerd. Jaarlijks wordt bekeken welk onderhoud noodzakelijk is.

Overige onroerend zaken

Het college van kerkrentmeesters van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert bezit een woonhuis, dat verhuurd wordt aan het voormalige locatiehoofd van de basisschool te Kerkwijk. Het college van kerkrentmeesters van Bruchem bezit sinds 2013 ook een woonhuis dat verkregen is uit een nalatenschap. Dit woonhuis is in 2014 verkocht aan de huurder.

De beide colleges van kerkrentmeesters, de Pastoralia en de diaconie van Bruchem hebben een aantal hectaren grond in bezit. Dit levert inkomsten op, geeft waar nodig zekerheid en kan desnoods ingezet worden wanneer er - om welke reden dan ook - geld nodig is. Het beleid is om de grond in beginsel niet te verkopen, maar te verpachten of verhuren, bij voorkeur aan leden van de eigen gemeente(n), die de grond nodig hebben voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf. Voor de regels met betrekking tot de verpachting is een pachtbeleid opgesteld. Daarbij is rekening gehouden met nieuwe wettelijke regelingen op dit gebied. Het pachtbeheer van het grondbezit van de Hervormde Gemeente van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert is opgedragen aan het 'Kantoor Kerkelijke Goederen'

Beleidsvoornemens

Geconstateerd is dat er nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over het gebruik van de kerkgebouwen. De colleges van kerkrentmeesters zullen in onderling overleg op dit punt nadere voorstellen doen aan de kerkenraden.

Binnen de gemeente van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert is reeds meermalen geconstateerd dat het orgel, ook volgens de organisten, niet toereikend is. Het college van kerkrentmeesters onderkent dit probleem, maar heeft prioriteit gegeven aan het verbouwen van het verenigingsgebouw.

De pastorie van Bruchem is toe aan een grote renovatie. Plannen hiertoe zullen de komende jaren vorm gegeven worden.

7 Kerkenraden en gemeente(n)

Formele verhouding van de twee gemeenten

In hoofdstuk 1 is opnieuw uitgesproken dat de kerkenraden de huidige wijze van samenwerking van de twee gemeenten wensen voort te zetten. Het voornemen dat in het beleidsplan 2009-2013 is opgenomen om de formele kant van de samenwerking als combinatiegemeenten beter te regelen, zijn uitgevoerd door dit in de Plaatselijke Regeling voor de gemeenten afzonderlijk vast te leggen. In de Plaatselijke Regelingen is duidelijker aangegeven dat het om twee zelfstandige gemeenten gaat en dus ook om twee kerkenraden. Er zijn nadere afspraken gemaakt over de besluitvorming in de gezamenlijke kerkenraadsvergaderingen. In de notulen etc. zal bij besluitvorming de mening van de afzonderlijke kerkenraden nadrukkelijker worden aangegeven. Verder wordt vastgelegd, dat als er besluiten worden genomen, duidelijk is dat elke kerkenraad afzonderlijk met het besluit instemt. In geval van unanimiteit is dat helder, in andere gevallen zal er gestemd moeten worden. De uitslag van de stemming moet dan ook genotuleerd worden. Vanaf 2014 worden de notulen van de gezamenlijke vergadering ondertekend door beide presessen en scriba's. Ook de formele positie van gezamenlijke organen van bijstand, zoals de zendingscommissie, is opgenomen in de Plaatselijke Regeling van beide gemeenten, omdat het strikt genomen niet mogelijk is dat een orgaan van bijstand onder twee kerkenraden c.q. twee gemeenten valt.

Kerkenraadsvergaderingen

Bij de gezamenlijke vergaderingen van de twee kerkenraden kunnen 24 ambtsdragers aanwezig zijn. Dit grote aantal is nadelig voor de diepgang van het overleg en het tempo van de besluitvorming. Het bereiken van consensus vraagt soms meer tijd. Door een goede voorbereiding van de vergaderingen kan de diepgang van bespreking in de gezamenlijke kerkenraadsvergadering bevorderd worden en de besluitvorming zich richten op hoofdzaken. Voorafgaande aan de vergadering worden:

- de agenda, de besluitenlijst en de notulen van de vorige vergadering digitaal ter beschikking gesteld aan de leden van de vergadering
- uitgewerkte voorstellen door het moderamen op papier gezet. Daardoor kan de toelichting in de vergadering van de kerkenraden worden bekort.
- de pastorale punten per gemeente geagendeerd voor overleg van de afzonderlijke kerkenraden.

De kerkenraden vergaderen alleen afzonderlijk als er specifieke aangelegenheden van de eigen gemeente aan de orde zijn, zoals het vaststellen van jaarrekeningen en begrotingen, het opstellen van dubbeltallen voor verkiezingen en bijzondere pastorale problemen. Het houden van meer afzonderlijke vergaderingen kan wellicht wel de diepgang van het overleg ten goede komen, maar zal per saldo de totale vergadertijd niet verminderen.

Taakverdeling predikanten

Beide predikanten gaan in het algemeen afwisselend in Bruchem en in Kerkwijk voor in de erediensten en in de bediening van het Heilig Avondmaal. De doopdiensten en de doopzittingen worden als regel geleid door de predikant die belast is met de pastorale zorg van dat deel van de gemeenten. De taakverdeling, ook ten aanzien van het pastorale werk, is schriftelijk vastgelegd in de Plaatselijke Regeling.

Leiding

Naarmate de opvattingen binnen de gemeenten over verschillende aspecten van het gemeente-zijn meer uiteenlopen, stelt dit hogere eisen aan de manier van leiding geven door de kerkenraden. Zij trachten dit te doen door in de eerste plaats te luisteren naar wat er in de gemeenten leeft en zich daarop te beraden. Daarbij zal enerzijds getracht worden de wensen van gemeenteleden serieus te nemen en anderzijds de lijn van de afgelopen decennia, die geworteld is in Schrift en belijdenis, te continueren. De besluitvorming binnen de kerkenraden is gericht op consensus. Naar de gemeenten toe zal over de besluitvorming zoveel mogelijk transparantie worden betracht.

De kerkenraden trachten het gesprek binnen de gemeente, dus tussen de gemeenteleden onderling, te stimuleren. Mede met het oog daarop worden van tijd tot tijd gespreksavonden gehouden, die tevens bedoeld zijn voor toerusting. Ook de diverse kringen en verenigingen bevorderen de saamhorigheid binnen de gemeenten.

Samen gemeente zijn

In de huidige situatie is het meer dan ooit van belang dat de onderlinge banden zowel binnen de gemeenten als tussen de gemeenteleden onderling, in het bijzonder tussen oudere en jongere gemeenteleden, versterkt worden. Zo wordt jaarlijks, bij de opening van het winterseizoen, een gemeentedag georganiseerd. Daarnaast wordt er periodiek na de zondagse erediensten gelegenheid geboden elkaar te ontmoeten en gezamenlijk koffie te drinken.

De saamhorigheid wordt verder bevorderd door diverse gezamenlijke activiteiten die plaatsvinden binnen het jeugdwerk, contactmiddag, kringen en in het kader van de commissie 'Samen Delen' (zie hoofdstuk 4). Verder door activiteiten die mede gericht zijn op geldwerving, zoals de wintermarkt in Bruchem, de kerkacties van de damescomités en de jaarlijkse Bruchemse rommelmarkt. Vooral de laatstgenoemde activiteit, waarbij meer dan 200 vrijwilligers uit beide gemeenten zijn betrokken, versterkt het gemeenschapsgevoel en de onderlinge band in de gemeenten enorm. Alleen al om die reden zal getracht worden deze activiteit te handhaven.

Beleidsvoornemens

Om het aantal vrijwilligers voor de activiteiten uit te breiden zal de mogelijkheid onderzocht worden om van de rommelmarkt een echt gezamenlijk project van en voor de twee gemeenten te maken.

Bijlage 1 Preambule bij Plaatselijke Regeling van de Hervormde Gemeenten te Bruchem en Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

Profiel en verklaring

Het besluit van 12 december 2003 van de Synode van de Nederlandse Hervormde Kerk om per 1 mei 2004 samen met de Gereformeerde Kerken en de Evangelisch-Lutherse Kerk op te gaan in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), is door de kerkenraden van de Hervormde Gemeenten van Bruchem en Kerkwijk-Delwijnen met droefheid ontvangen, vooral vanwege een aantal ernstige bezwaren tegen de inhoud van de kerkorde van de PKN. Ondanks deze bezwaren menen wij toch de kerkelijke weg te moeten gaan.

Bij het innemen van onze plaats binnen de PKN wensen wij hervormde gemeenten te blijven met dezelfde (gereformeerde) belijdenisgeschriften die wij hadden voor de fusie van 1 mei 2004 en vast te houden aan principiële lijnen die wij in het verleden hebben getrokken. Men zou onze gemeenten dus hervormde gemeenten op gereformeerde grondslag kunnen noemen. Deze positie leggen wij vast in deze preambule.

In dit verband refereren wij aan de 'verklaring' die op 15 mei 2003 door het breed moderamen van de Generale Synode der Nederlandse Hervormde Kerk, met toestemming van het Trio-moderamen, is aangereikt om tegemoet te komen aan de gemeenten en/of gemeenteleden, die bezwaar maken tegen de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). Deze verklaring is hier, met enkele wijzigingen, opgenomen (zie kader) en door de kerkenraden ondertekend en opgestuurd naar synode en classis.

Wij wijzen er voorts op dat de synode van de Nederlandse Hervormde Kerk op 12 december 2003 uitdrukkelijk heeft uitgesproken dat gemeenten die bovengenoemde verklaring hebben ondertekend, zich gebonden mogen weten aan het gereformeerd belijden zoals dat verwoord is in artikel I-4 van de Kerkorde van de PKN. Daarin worden dezelfde belijdenisgeschriften genoemd als in artikel X-2 van de Hervormde Kerkorde van 1951.

Bovenstaande profilering is ook neergelegd in het Convenant dat in maart 2003 is vastgesteld door de Classis Alblasserdam van de Nederlandse Hervormde Kerk en dat mede bedoeld was om scheuringen te voorkomen. De kerkenraden van onze gemeenten hebben op 13 april 2004 besloten zich bij dit convenant aan te sluiten. In het convenant wordt de bovenstaande principiële stellingname nader uitgewerkt en geconcretiseerd voor leer en leven van de gemeenten. Het betreffende gedeelte van de tekst van het convenant is hieronder overgenomen.

Vormgeving van dit profiel in het gemeenteleven

Een centrale plaats wordt toegekend aan een Schriftuurlijke en appellerende prediking in de zondagse erediensten en op de christelijke gedenkdagen. Daarbij geldt de Bijbel als het onfeilbare Woord van God, gezaghebbend voor leer en leven. In de beide sacramenten, t.w. de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal, belijdt en ervaart de gemeente de verbondstrouw van God en de gemeenschap met Christus en met elkaar.

De gemeenten belijden het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof zoals neergelegd in de drie Algemene Belijdenisgeschriften van de kerk, nl. de Apostolische geloofsbelijdenis, de

Verklaring

Als Kerkenraden van de hervormde gemeenten te Bruchem / Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert weten we ons door onze Nederlandse Hervormde Kerk gebracht op een weg, die wij niet hebben begeerd en waarover wij in geweten bezwaard zijn. Wij erkennen dat wij delen in de schuld van onze kerk. Gedachtig aan het woord van de apostel: "Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw" (2 Timotheüs 2:13) weten wij ons echter, zelf levend van Gods trouw, verschuldigd binnen de kerk trouw te zijn aan de roeping waarmee de Koning der Kerk, Jezus Christus, ons geroepen heeft. Met de kerk belijden wij dat "Christus een eeuwige Koning is, die zonder onderdanen niet zijn kan" (artikel 27 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis) en dat Hij zijn kerk bewaart. Daarom beloven wij dat wij ons in gehoorzaamheid zullen onderwerpen aan het juk van Christus. Wij begeren ons te houden aan de verkondiging van Zijn Evangelie, de Sacramenten te bedienen naar Zijn inzetting en de kerkelijke tucht te oefenen om elkaar te bewaren bij Zijn ontferming. Wij beloven ons te houden aan het betrouwbaar Woord van God en alle dingen te verwerpen die daar tegen zijn, houdende Christus voor het enige Hoofd. Als wij zo als gemeente – met moeite en zorg - onze plaats innemen binnen het geheel van de PKN, verklaren wij ons gebonden te weten aan de gereformeerde belijdenis. Met Gods hulp zullen wij weerspreken en weren al wat met dit belijden in strijd is. Bij de inrichting van het leven der gemeente zullen wij ons houden aan de instellingen die met deze belijdenis overeenstemmen. In de gemeente zal de nodiging tot het Heilig Avondmaal en de roeping tot het ambt uitgaan naar hen die tot de openbare belijdenis des geloofs zijn gekomen. In de gemeenten zal geen andere levensverbintenis worden ingezegend dan een huwelijk van man en vrouw, dat wettig voor de overheid is gesloten. Omdat wij ons schuldig weten onze gaven "ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden"(antwoord 55 van de Heidelbergse Catechismus) zullen wij de kerk en elkaar blijven oproepen om – in overeenstemming met de gereformeerde belijdenissen van de kerk - de weg van gehoorzaamheid aan God en zijn Woord te gaan.

Geloofsbelijdenis van Nicea en de Geloofsbelijdenis van Athanasius. De gemeenten willen staan in de traditie van de Gereformeerde Reformatie en trouw zijn aan de belijdenis van het voorgeslacht. Zij achten zich dan ook gebonden aan de drie bijzondere belijdenisgeschriften van de kerk - de Drie Formulieren van Enigheid - namelijk de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels. De grondslag van onze gemeenten kan onder geen beding worden gewijzigd door besluiten van meerdere ambtelijke vergaderingen van de kerk of de overheid.

De kerkenraden en de gemeenten hebben deze grondslag en enige concretisering daarvan hieronder verwoord en geven daarmee aan waarop zij de PKN (middels classis en synode) aanspreken en waarop zij door haar aangesproken willen en moeten worden:

1. Als kerkenraden en gemeenten spreken wij uit, met Gods hulp, acht te zullen geven op, en vast te zullen houden aan de zuivere prediking van het Evangelie, de zuivere bediening van de sacramenten, het bestraffen van de zonden en ons in alle dingen te richten naar het onfeilbaar Woord van God, waarbij wij alles wat hiermee in strijd is verwerpen. Als gemeente, geboren uit de gereformeerde Reformatie, aanvaarden wij daarom niet zonder meer al hetgeen in de Onveranderde Augsburgse Confessie staat, noch in de Catechismus van Luther, en aanvaarden wij niet de Konkordie van Leuenberg en de Barmer Thesen.
2. Als kerkenraden en gemeenten belijden wij dat de Heilige Doop een instelling is van Jezus Christus om ons en ons zaad Zijn verbond te verzegelen. Daarom behoren de kleine kinderen van de gemeente, als erfgenamen van het Rijk Gods, gedoopt te wezen.
3. Als kerkenraden en gemeenten belijden wij dat het Heilig Avondmaal een instelling is van Jezus Christus, dat Hij alleen heeft ingesteld voor Zijn gelovigen. Daarom beperken wij de toegang tot het Heilig Avondmaal tot degenen die in het midden van de gemeenten belijdenis des geloofs hebben afgelegd en daarom vermanen wij alle ongelovigen en hen die zich met ergerlijke zonden besmet weten, zich van de tafel des Heeren te onthouden zolang zij zich niet bekeren. Met Gods hulp zullen wij tegenstaan en weren allen die de heilige sacramenten misbruiken of verachten.
4. Als kerkenraden en gemeenten leggen wij vast dat tot de ambtsdragers van de gemeenten – zowel ouderlingen als diakenen – door wettige verkiezing geroepen en bevestigd dienen te worden mannenbroeders, die belijdend lid zijn van de gemeente en vervuld met de Heilige Geest.
5. Als Kerkenraden en gemeenten belijden wij dat het huwelijk tussen man en vrouw een instelling van God is en als zodanig heilig gehouden dient te worden. Alternatieve samenlevingsvormen zijn onbijbels en daarom censurabel. Daarom zullen de kerkenraden op bijbelse wijze tucht uitoefenen over hen die deze instelling van God ontcrachten.
6. Het is ons verlangen, dat geheel de PKN waarlijk belijdende kerk zal zijn, levend overeenkomstig Gods Woord en getuigenis, zodat aan haar geestelijk karakter geen afbreuk wordt gedaan door verwereldlijking. Staande op deze grondslag wensen wij als gemeenten allen, zowel binnen de PKN als daarbuiten, te dienen met het heilig Evangelie van de genade Gods.

Vastgesteld 13 april 2004

In 2013 geactualiseerd door de aanpassing van de gemeentenaam Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

Bijlage 2 Meerjarenbegroting Diaconie Hervormde Gemeente Bruchem, 2013-2018 (in euro)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inkomsten									
Collecten (excl. doorzendcollecten)	15.105	15.214	15.227	14.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Giften	7.889	1.419	2.368	2.550	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Rente + inkomsten pacht	2.546	2.469	3.001	3.377	2.577	2.000	1.500	1.500	1.500
Totaal	25.540	19.102	20.596	19.927	19.577	19.000	18.500	18.500	18.500
Uitgaven									
Zieken/bejaardenzorg	2.488	2.138	2.117	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Individuele ondersteuning	3.800	6.746	800	2.600	3.200	3.000	3.000	4.000	4.000
Diversen	8.514	6.146	6.235	6.150	4.902	4.500	4.500	4.500	4.500
Bijdragen aan instellingen	7.240	9.190	14.038	9.750	9.800	9.500	9.500	8.500	8.500
Totaal	22.042	24.220	23.190	21.000	20.400	19.500	19.500	19.500	18.500
saldo +/-	3.498	-5.118	-2.594	-1.073	-825	-500	-1.000	-1.000	-1.000
Doorzendcollecten	14.296	10.485	11.035	9.500	10.500	10.000	10.000	10.000	10.000

Bijlage 3 Meerjarenbegroting Diaconie Hervormde Gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert, 2013-2018 (in euro)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inkomsten									
Collecten (excl. doorzendcollecten)	11.632	12.444	11.934	12.500	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Giften	2.500	2.600	2.815	3.000	3.000	3.000	2800	2800	2800
Rente	490	484	485	500	700	700	700	700	700
Totaal	14.622	15.528	15.234	16.000	15.700	15.700	15.500	15.500	15.500
Uitgaven									
Zieken/bejaardenzorg	1.666	2.054	1.678	2.100	2.100	2.100	2.200	2.200	2.200
Individuele ondersteuning	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Diversen	1.016	1.060	1.108	1.100	1.100	1.150	1.150	1.200	1.200
Bijdragen aan instellingen	12.525	10.767	11.624	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Totaal	16.207	14.881	15.410	17.200	17.200	17.250	17.350	17.400	17.400
saldo +/-	-1.585	647	-176	-1.200	-1500	-1550	-1850	-1900	-1900
<i>Doorzendcollecten</i>	<i>8.696</i>	<i>8.717</i>	<i>5.534</i>	<i>8.500</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>

Bijlage 4: Meerjarenbegroting college van kerkrentmeesters Hervormde Gemeente Bruchem 2013-2018 (in euro's)

	2010	2011	2012	2013 (raming)	2014 (begroot)	2015	2016	2017	2018
BATEN									
Bijdragen levend geld	96.974	99.572	98.889	92.500	97.000	95.000	95.000	95.000	95.000
Baten eigendommen	9.998	11.250	10.669	13.500	16.200	16.200	16.500	17.000	17.000
Rentebaten	11.305	12.598	13.008	13.000	13.500	14.000	14.500	15.000	15.000
Overige baten (Rommelmkt etc.)	26.791	33.086	28.473	30.770	33.500	30.000	30.000	30.000	30.000
Totale baten	145.068	156.506	151.039	149.770	160.200	155.200	156.000	157.000	157.000
LASTEN									
Pastoraat en kerkdiensten	78.014	81.679	90.363	86.500	86.542	88.000	88.000	88.500	89.000
Gebouwen	14.149	24.276	31.455	14.700	14.700	15.000	15.500	16.000	16.500
Overige onroerende zaken	805	904	864	900	2.500	2.600	2.700	2.800	3.000
Verpl. bovenplaatselijke organisatie	8.661	8.708	7.947	8.500	8.550	8.500	8.600	8.600	8.650
Rentelasten	8.975	10.671	10.714	0	0	0	0	0	0
Salarissen en overige lasten	11.589	12.320	11.401	10.400	13.300	13.700	14.000	14.000	14.000
Toevoegingen voorzieningen	24.947	22.151	9.278	35.270	38.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Totale lasten	147.140	160.709	162.022	156.270	163.592	162.800	163.800	164.900	166.150
SALDO	-2.072	-4.203	-10.983	-6.500	-3.392	-7.600	-7.800	-7.900	-9.150

Bijlage 5: Meerjarenbegroting college van kerkrentmeesters Hervormde Gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert 2013-2018 (in euro's)

	2010	2011	2012	2013 (begroot)	2014	2015	2016	2017	2018
BATEN									
Bijdragen levend geld	75.331	81.442	77.868	76.750	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000
Baten eigendommen	24.489	24.970	26.028	24.770	25.400	26.000	26.500	27.000	27.500
Rentebaten	18.380	9.728	9.925	8.250	8.150	8.000	8.000	8.000	8.000
Totale baten	118.201	116.140	113.821	109.770	109.550	110.000	110.500	111.000	111.500
LASTEN									
Pastoraat en kerkdiensten	80.265	84.274	91.978	85.250	87.000	87.500	88.000	88.500	89.000
Kerkgebouwen	33.982	47.845	13.348	24.650	20.150	20.000	20.500	21.000	21.500
Overige onroerende zaken	2.727	3.612	3.733	2.725	5.550	3.350	3.500	3.650	3.800
Verpl. bovenplaatselijke organisatie	6.029	5.981	6.270	6.250	6.250	6.300	6.300	6.350	6.350
Rentelasten	1.080	1.483	1.454	1.450	1.450	1.450	1.500	1.500	1.500
Salarissen en overige lasten	8.990	6.954	8.822	7.340	8.840	8.800	8.900	8.900	8.900
Toevoegingen voorzieningen	- 4.631	-17.669	13.045	4.105	4.105	4.105	4.105	4.105	4.105
Totale lasten	128.442	132.480	138.650	131.770	133.345	131.505	132.805	134.005	135.155
SALDO	-10.241	-16.340	-24.829	-22.000	-23.795	-21.505	-22.305	-23.005	-23.655